

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет

18105 Ниш • Ћирила и Методија 2 • Пош. факс 91
Телефон-центра: (018) 514-312
Деканат: 514-311 • Факс: 514-310
имејл: info@filfak.ni.ac.rs

University of Niš
Faculty of Philosophy

18105 Niš • Ćirila i Metodija 2 • P.O. Box 91
Phone: +381 18 514312
Dean's office: +381 18 514311 • Fax: +381 18 514310
e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА –
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГ У
СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ
2019/2020.**

Ниш, јул 2020.

САДРЖАЈ

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

1. [Стандард 4: Квалитет студијског програма](#)
2. [Стандард 5: Квалитет наставног процеса](#)
3. [Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника](#)
4. [Стандард 8: Квалитет студената](#)
5. [Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса](#)
6. [Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке](#)
7. [Стандард 11: Квалитет простора и опреме](#)
8. [Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета](#)
9. [Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета](#)

II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

1. [Списак табела и прилога уз Извештај о самовредновању](#)

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити акредитован је први пут 2018. године ([уверење КАПК-а број 612-00-00053/5/2018-03](#)). Школске 2019/2020. године уписани су први студенти на овај програм. Наставници и сарадници Филозофског факултета у Нишу који реализују Студијски програм посвећени су праћењу остварених резултата у циљу развоја и иновирања програма којим би се обезбедило остваривање и одржавање квалитета образовног процеса и усклађености исхода образовања са потребама тржишта рада и развојем социологије као науке и професије.

Студијски програм мастер студија Социолог у социјалној заштити акредитован је за упис 10 студената сваке године. Мастер студије трају два семестра, односно једну годину, а бодовна вредност студија јесте 60 ЕСПБ. Звање које се стиче завршетком студија јесте мастер социолог у социјалној заштити. Структуру студијског програма чини пет предмета (један обавезни и четири изборна), студијски истраживачки рад и завршни рад (мастер рад). Сви предмети имају вредности 6 ЕСПБ, студијски истраживачки рад 10 ЕСПБ, а израда и одбрана мастер рада 20 ЕСПБ.

Праћење квалитета студијског програма обезбеђено је применом јасно дефинисаних процедура. Одобравање студијског програма, његове измене и допуне одвијају се на Факултету и Универзитету кроз четири фазе. Прво, наставници и сарадници Департмана за социологију припремају предлог студијског програма који усваја Веће департмана и прослеђује надлежним телима Факултета. У наредној фази Наставно-научно веће Факултета разматра предлог студијског програма, утврђује коначни предлог програма, одобрава га и прослеђује надлежним телима Универзитета. У трећој фази чланови Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу разматрају предлог програма и своје мишљење упућују Сенату универзитета. У последњој фази Сенат Универзитета у Нишу доноси коначну одлуку о усвајању студијског програма, евентуалним изменама и допунама.

С обзиром на то да се Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити реализује тек једну школску годину, није било измена и допуна

програма, али праћење остварених резултата у реализацији студијског програма ствара претпоставке за измене и допуне у циљу даљег развоја програма. Активности могу да буду усмерене на: иновирање садржаја програма на основу најновијих научних достигнућа и методичких принципа, увођење нових изборних предмета којима се побољшава квалитет студија, промена распореда предмета по семестрима у циљу оптималног оптерећења студената, промене спецификације предмета.

Остваривању квалитета студијског програма доприноси примена препорука екстерних експерата као и Комисије за унапређење квалитета Филозофског факултета која делује унутар истоименог Центра. На нивоу Факултета спроводи се евалуација наставе на свим студијским програмима два пута у току школске године и самоевалуација установе и свих студијских програма сваке треће године ([Прилог 4.2 – План самовредновања](#)). Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити је флексибилан и отворен за иновативне приступе, а развој програма одвија се у складу са законском регулативом, актима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета и кроз сарадњу наставника, сарадника, студената и руководства Факултета.

Циљеви Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити јесу: 1. овладавање социолошким појмовима и концептима битним за разумевање функционисања социјалне заштите; 2. стицање знања о основним друштвеним институцијама и разноврсним моделима система социјалне заштите с посебним акцентом на изучавање система социјалне заштите у Србији; 3. упознавање са правним и финансијским оквирима у којима функционише систем социјалне заштите у Србији и механизмима за обезбеђивање уживања права и проблемима у организовању услуга социјалне заштите; 4. стицање увида у основне изворе друштвених нефункционалности, искључености и социјалних проблема појединих друштвених група потенцијалних корисника социјалне заштите; 5. стицање увида у структуру маргинализоване популације у Србији; 6. стицање знања и вештина организације, координације рада и упављања институцијама социјалне заштите; 7. стицање знања и вештина у области медијације спорова актера (појединаца и институција) у оквиру система социјалне заштите; 8. овладавање логиком и методологијом социјалних истраживања укључујући и познавање неколико основних типова истраживачких нацрта и њиховом применом у истраживањима у области социјалне заштите; способност критичке процене искуствене евиденције независно на који начин је она стечена; 9. способности комуникације и тимског рада и развијену професионалну етику.

Исходи образовања у оквиру Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити произилазе из циљева образовања уопште и

циљева студијског програма, а заснивају се на исходима учења, односно знањима, вештинама и ставовима као специфично мерљивим достигнућима.

Савладавањем студијског програма Социолог у социјалној заштити студенти стичу следеће опште способности, у функцији компетентног обављања стучне и научне делатности:

- способности организације, координације и планирања развоја;
- овладавање методама и техникама истраживања друштвених феномена;
- способност примене стеченог знања у пракси;
- способност јасне презентације идеја стручној и широј заједници;
- способност заснивања професионалних препорука на подацима;
- способност да своју професионалну улогу обављају у оквирима етичких ограничења.

Савладавањем овог студијског програма студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- детаљно познавање система социјалне заштите, укључујући његово финансирање и правну регулативу, у компаративном контексту;
- теоријско-методолошка оспособљеност за препознавање друштвених проблема за које су мере социјалне заштите решење, и услова под којима се ови проблеми појављују, односно смањују или ишчезавају;
- способност заснивања мера социјалне заштите на методолошки исправно прикупљеним подацима и /или изведеним истраживањима;
- оспособљеност за писање извештаја и препорука на основу анализе имплементације мера социјалне заштите;
- оспособљеност за аутономно развијање пројеката у области социјалне заштите, као и за управљање њиховом имплементацијом;
- способност комуникације, решавања конфликта и медијација у области социјалне заштите.

Након окончања мастер студија Социолог у социјалној заштити студенти ће бити у стању да:

- објасне циљеве и улогу социјалне заштите у контексту социјалне политике;
- опишу и објасне главне друштвене проблеме на чије решавање су усмерене мере социјалне заштите, а на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања;
- наведу главне димензије социјалне искључености и образложе основне механизме социјалног искључивања;
- поброје групе са највећим ризиком од социјалног искључивања и механизме искључивања ових група из главних друштвених токова;
- детаљно опишу систем социјалне заштите у компаративној перспективи с обзиром на њихове циљеве, правну регулацију, административну и

финансијску имплементацију и последице њихове примене на поједине категорије становништва;

- примене квантитативне и квалитативне методе друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера у области социјалне заштите;
- формулишу и образложе мере у области социјалне заштите с обзиром на постављене циљеве, а на основу секундарне анализе расположивих података или самостално прикупљених података;
- демонстрирају вештине комуникације, решавања конфликта, медијације и заступања у заједници;
- демонстрирају вештине управљања, организације и координације послова у институцијама социјалне заштите.

Исходи учења у оквиру индивидуалних предмета усаглашени су са исходима учења у оквиру студијског програма. Исходи учења се базирају на дескрипторима квалификација за овај ниво високог образовања у научној области социологија, као и на одговарајућем европском нивоу квалификација. Да би се испунио општи услов о савремености и међународној усаглашености са савременим светским токовима, Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити је, у великом проценту (минимум 70%), упоредив и усклађен формално и структурно са три целокупна програма акредитована у иностраним високошколским установама.

Усклађеност Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити са програмима акредитованим у иностраним високошколским установама

Усклађеност са високошколском установом	Web адреса
<i>Universiteit Utrecht - Faculty of Social and Behavioural Sciences</i> Master - Social Policy and Social Interventions	http://www.uu.nl/masters/en/social-policy-and-social-interventions
<i>University of Sheffield - Department of Sociological Studies</i> MA in Social Work	https://www.sheffield.ac.uk/socstudies/prospt/ppt/masocialwork
<i>Management Center Innsbruck - Social Work, Social Policy & Management: The Entrepreneurial School</i> MA Social Work, Social Policy & Management	https://www.mci.edu/en/study-program/master/social-work-social-policy-management

Структура и садржај Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити у складу су са одговарајућим одредбама [Закона о високом образовању](#), [Статута Универзитета у Нишу](#) и [Статута Филозофског факултета у](#)

Нишу, као и са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма. Правилник о мастер академским студијама Филозофског факултета Универзитета у Нишу уређује услове и начин уписа, организацију и извођење студија, правила студирања, предиспитне и испитне обавезе, пријаву и одбрану завршног мастер рада и друга питања везана за наставу на мастер академским студијама Факултета. Поред тога, Стратегија обезбеђења квалитета предвиђа праћење усаглашености студијских програма са стандардима Националног савета, регионалним и европским програмима и савременим научним достигнућима у области студија, затим праћење усаглашености исхода образовања и учења са компетенцијама сходно Закону о националном оквиру квалификација РС, као и радном оптерећењу студената.

Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити испуњава све нужне стандарде који обезбеђују његов квалитет што се може видети на основу анализе структуре студијског програма, спецификације наставних предмета као и правила и процедура по којима се реализује настава. Студијски програм је утемељен на савременим достигнућима социологије као науке. Он има јасно дефинисану сврху у образовном систему која се односи на образовање студената за професију социолога у области социјалне заштите: за рад на пословима који захтевају социолошку експертизу превасходно у области социјалне заштите; за обављање научно-истраживачког рада (самостално или у склопу ширих тимова) који се првенствено баве изучавањем области социјалне заштите, као и сродних области; стицање знања потребних за наставак студија на нивоу докторских академских студија. Овако дефинисана сврха и улога студијског програма усклађене су са основним задацима и циљевима Филозофског факултета у Нишу. Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену знања и вештина у практичне сврхе на тај начин што омогућава развој општих способности као и стицање предметно-специфичних компетенција. Стицање ових компетенција омогућава студентима примену стечених знања и вештина у обављању професионалне делатности. Образовањем мастер социолога омогућава се задовољавање потреба друштва за обављање висококвалификованих послова из области социолошке експертизе у области социјалне заштите: 1. послова организације и координације развоја социјалне заштите у локалној и широј заједници; 2. послова организације, координације и управљања у установама социјалне заштите; 3. аналитичких послова у институцијама социјалне заштите; 4. медијације у социјалној заштити; 5. евалуације социјалних мера у области социјалне заштите; 6. истраживачког рада у широкој тематској области социјалне заштите.

Студијски програм садржи један обавезни и четири изборна предмета које студенти бирају са листе изборних предмета. Студентима је доступан и списак

изборних предмета из других студијских програма. Задовољен је услов да изборни предмети чине минимум 30% на мастер академским студијама. Јасно је одређен и начин реализовања студија (предавања, вежбе, студијски истраживачки рад, консултативни рад) и потребно време за извођење појединих облика студија. За сваки предмет и за завршни рад исказана је бодовна вредност у складу са ЕСПБ, наведени су предуслови за упис појединих предмета, критеријуми и услови преноса бодова, као и остала питања која су важна за извођење студијског програма. Задовољен је услов заступљености различитих типова предмета: општеобразовни и теоријско-методолошки предмети око 30%, а научни и стручно-апликативни око 70%.

Мастер академске студије Социолог у социјалној заштити могу уписати сва лица са завршеним основним академским студијама социологије у бодовној вредности од 240 ЕСПБ. Студијским програмом је такође дефинисано трајање студија – 1 година (60 ЕСПБ); стицање дипломе – мастер социолог у социјалној заштити, у складу са [Правилником о листи стручних, академских и научних назива](#); начин студирања – креирање флексибилног профила кроз избор одређених предмета.

Спецификацијом сваког наставног предмета дефинисане су методе извођења наставе оријентисане ка учењу студената и систему оцењивања који је заснован на мерењу исхода учења. На тај начин се остварује усклађеност између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања. Садржај предмета, наставне методе и поступци провере знања утврђују се у односу на дефинисане исходе. Међузависност предмета одређује се предусловом, односно условљеношћу слушања и полагања појединих предмета. Појединости везане за реализацију наставе, полагање испита и систем оцењивања Филозофски факултет регулише, поред [Статута Факултета](#), и [Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту](#).

Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити својом структуром, организацијом, садржајем предмета, методама наставе и начинима провере знања подстиче самостални рад студената и омогућава испољавање њихових интересовања за социолошко истраживање и социолошку експертизу у различитим областима социјалне заштите. Облици остваривања наставе су: предавања, вежбе, консултације, семинарски радови, менторски рад и друго. Студијски програм омогућава активно учествовање студената у настави што води ка интерактивној настави. Радом у малим групама као и консултативном наставом у виду индивидуалног рада са студентима омогућава се наставнику да се упозна са предзнањем студената, њиховим интересовањима и очекивањима, да редовно прати напредовање студената и евентуалне проблеме са којима се суочавају у учењу. Поред тога, индивидуални и тимски рад студената остварује се кроз израду презентација, семинарских радова и истраживачких нацрта.

Разноврсност облика наставе усмерених ка студенту подстиче се одговорност, развој стваралачког и критичког мишљења, практична примена знања и вештина, развој вештина писаног и усменог изражавања, као и самосталност студената, развој комуникацијских вештина, способности тимског рада и слично. Програм садржи и обавезни студијски истраживачки рад који је (уз непосредни индивидуални рад са предметним наставником и предавачем и асистентом из групе методолошких предмета), прилагођен сваком студенту и захтева самостални истраживачки ангажман студента. Све наведене карактеристике реализације студијског програма омогућавају остваривање наставе усмерене ка студенту.

Табела мапирања предмета показује како су програмски исходи учења на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

Табела мапирања предмета

Ниво студија	
Мастер академске студије	Социолог у социјалној заштити
Исходи учења студијског програма	Обавезни предмети
<p><i>Опште способности</i> које стичу студенти су:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ способности организације, координације и планирања развоја; ○ овладавање методама и техникама истраживања друштвених феномена; ○ способност примене стеченог знања у пракси; ○ способност јасне презентације идеја стручној и широј заједници; ○ способност заснивања професионалних препорука на подацима; ○ способност да своју професионалну улогу обављају у оквирима етичких ограничења. <p><i>Предметно-специфичне способности</i> које се стичу су:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ детаљно познавање система социјалне заштите, укључујући његово финансирање и правну регулативу, у компаративном контексту; ○ теоријско-методолошка оспособљеност за препознавање друштвених проблема за које су мере социјалне заштите решење и услова под којима се ови проблеми појављују, односно смањују или ишчежавају; ○ способност заснивања мера социјалне заштите на методолошки исправно прикупљеним подацима и /или изведеним истраживањима; ○ оспособљеност за писање извештаја и препорука на 	
	Социјална заштита
	Студијски истраживачки рад
	Завршни рад

<p>основу анализе имплементације мера социјалне заштите;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ оспособљеност за аутономно развијање пројеката у области социјалне заштите и за управљање њиховом имплементацијом; ○ способност комуникације, решавања конфликта и медијација у области социјалне заштите. <p>Након окончања мастер студија студенти ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ објасне циљеве и улогу социјалне заштите у контексту социјалне политике; ○ опишу и објасне главне друштвене проблеме на чије решавање су усмерене мере социјалне заштите, а на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања; ○ наведу главне димензије социјалне искључености и образложе основне механизме социјалног искључивања; ○ поброје групе са највећим ризиком од социјалног искључивања и механизме искључивања ових група из главних друштвених токова; ○ детаљно опишу систем социјалне заштите у компаративној перспективи с обзиром на њихове циљеве, правну регулације, административну и финансијску имплементацију и последице њихове примене на поједине категорије становништва; ○ примене квантитативне и квалитативне методе друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера у области социјалне заштите; ○ формулишу и образложе мере у области социјалне заштите с обзиром на постављене циљеве, а на основу секундарне анализе расположивих података или самостално прикупљених података; ○ демонстрирају вештине комуникације, решавања конфликта, медијације и заступања у заједници; ○ демонстрирају вештине управљања, организације и координације послова у институцијама социјалне заштите. 	
--	--

Циљеви и исходи учења на Студијском програму мастер академских студија Социолог у социјалној заштити усклађени су са Националним оквиром квалификација.

На почетку школске године израђује се календар наставе, анализира и по потреби модификује план наставе за сваки предмет, доноси распоред одржавања наставе и распоред испита. Распоред предавања, годишњи распоред испита и силабуси свих предмета доступни су на интернет страници Факултета. На почетку семестра наставници су обавезни да упознају студенте са садржајем предмета, литературом, начином реализације наставе, предиспитним обавезама и начином оцењивања и вредности бодова за сваку активност. На тај начин обезбеђује се стална информисаност студената као битна претпоставка успешности остваривања циљева Студијског програма. Силабусом сваког наставног предмета спецификоване су активности студената и број поена које носе. Укупан број поена на предмету резултат је континуиране евалуације рада студената и укључује поене које студент стиче: за различите активности током наставе (дискусије, дебате...); за извршавање других предиспитних обавеза (семинарски радови, колоквијуми, истраживачки пројекти); полагањем испита. Спецификацијом предмета одређен је такође и начин полагања испита (писмени, усмени, практични или њихова комбинација). Наставници и сарадници евидентирају и вреднују све активности студената на транспарентан начин, а укупна оцена изражава у којој је мери студент савладао исходе учења својим радом и ангажовањем у току семестра.

За сваки предмет утврђен је, према јединственој методологији, број ЕСПБ. Радно оптерећење студената изражено је бројем сати потребних за савладавање програма (који се рачунају по формули $1 \text{ ЕСПБ} = 25\text{--}30$ сати рада) и бројем страница обавезне литературе (обим литературе одређен је у складу са европским стандардом према коме један сат рада не сме да пређе више од 6 страница текста). На пример, за предмет који има вредност 6 ЕСПБ, подразумева се оптерећење студента од 150 до 180 сати рада. То време укључује активности којима наставници директно руководе, самостални рад, припрему за проверу знања и саму проверу знања и друге активности. Уколико то желимо да покажемо на конкретном примеру, можемо да прикажемо расподелу рада студента из предмета Социјална искљученост и политика социјалног укључивања: 30 часова предавања и 30 часова вежби = 60 сати рада; 200 страна текста = 33 сата рада; 60 сати за припрему есеја (читање литературе, анализа података, анализа законске регулативе, писање); 15 сати припреме за проверу знања; укупно оптерећење студента за предмет Социјална искљученост и политика социјалног укључивања јесте 168 сати рада, што одговара вредности 6 ЕСПБ.

Стручна пракса није предвиђена студијским програмом. Практична настава у институцијама социјалне заштите одвија се у оквиру појединих предмета. Тиме се омогућава да студенти стичу и усавршавају практичне компетенције у складу са предметима које су изабрали.

Да би се обезбедила контрола радног оптерећења студената, анализирани су резултати анкетања студената на питања о радном оптерећењу. Имајући у виду да овај студијски програм школске 2019/2020. године похађа прва генерација, тек предстоји анализа радног оптерећења студената у односу на ЕСПБ које носи сваки појединачни предмет из студијских програма. У циљу усклађивања радног оптерећења студената уведена је пракса да наставници приликом израде спецификације наставног предмета где год је могуће јасно назначе странице из литературе које су обухваћене испитном материјом.

Квантитативни индикатори квалитета студијских програма одређују се и на бази података из службене евиденције: подаци о укупном броју уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године, број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних у претходне 3 школске године унутар акредитованог студијског програма, те просечно трајање студија у претходне три школске године. За Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити, осим података о броју уписаних студената у школску 2019/2020. годину, остали подаци нису доступни јер још увек траје прва школска година у којој се реализује студијски програм ([Табела 4.1](#)).

Департман за социологију Филозофског факултета у Нишу посвећен је образовању стручњака чије ће компетенције одговорити друштвеним потребама као и спровођењу различитих мера у циљу повећања запосливости својих студената. Имајући у виду низ социоекономских, културних, политичких и демографских чиниоца и процеса који отежавају пуну социјалну укљученост одређених друштвених група и појединаца, нарочито у периоду интензивне социјалне трансформације у коме се налази Србија, намеће се потреба за образовањем компетентних стручњака за рад и координацију у области социјалне заштите. Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити образује студенте специјализоване за обављање послове који захтевају социолошку експертизу превасходно у области социјалне заштите (онде где се тражи познавање друштвених односа/процеса, начина функционисања институција социјалне заштите, као и у домену где се захтева доношења одлука о интервенцији у тој области). Студијски програм је развијен на основу увида о потреби оваквог образовног профила како би се унапредио систем социјалне заштите у Србије. Континуирано праћење промена на тржишту рада као и развоја и промена у области социјалне заштите у наредном периоду допринеће иновирању студијског програма у циљу усклађивања компетенција са захтевима послова које социолози обављају. Сарадња са другим високошколским установама у земљи и иностранству, која се показала успешном у припреми Студијског програма, учешће наставника у раду професионалних социолошких удружења и њиховим телима, одржавање контаката са свршеним студентима у циљу праћења њиховог професионалног развоја, комуникација са установама социјалне заштите као послодавцима –

активности су које треба започети, односно наставити да би се унапредио студијски програм и наставни процес и афирмисала професија социолога у области социјалне заштите.

Наставници и студенти су упознати са захтевима које треба да задовољи мастер рад. Спецификацијом завршног рада дефинисани су циљеви, очекивани исходи, формални захтеви, методологија израде рада, структура рада и начин оцењивања. Захтеви које треба да испуни завршни рад, услови и процедуре неопходни за завршетак студија, јасно су утврђени и доступни јавности (укључујући и електронску форму) и усклађени су са циљевима, садржајем и обимом студијског програма, што је ближе одређено [Статутом Факултета](#) и [Правилником о мастер академским студијама](#).

SWOT анализа

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ • Циљеви студијског програма усклађени су са циљевима учења +++ • Рад се одвија у малим групама и индивидуално и настава је усмерена ка студенту +++ • Методе наставе усмерене су на развој критичког мишљења, креативности и самосталности +++ • ЕСПБ оптерећење усаглашено је са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења +++ • Радно оптерећење студената не прелази максимални оквир +++ • Континуирано вредновање предиспитних обавеза пружа наставнику објективнију слику о усвајању исхода учења +++ • Међусобна усаглашеност исхода учења и компетенција свршених студената на бази дескриптора квалификација +++ • Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода +++ • Висока способност функционалне интеграције знања и вештина +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Студијским програмом није предвиђена стручна пракса +++ • Студенти недовољно развијају практичне компетенције које би развијали на стручној пракси +++ • Нов студијски програм још увек није довољно познат потенцијалним студентима ++ • Нов образовни профил још увек није довољно познат потенцијалним послодавцима ++ • Студије ретко уписују кандидати из централних делова Србије+++ • Мало учешће студената у програмима мобилности ++ • Мало страних студената користи програме мобилности на Филозофском факултету ++

<ul style="list-style-type: none"> • Континуирано осавремењивање студијских програма +++ • Велика понуда изборних предмета омогућавају професионално профилисање у складу са интересовањима студената +++ • Развијени су поступци за праћење квалитета студијског програма +++ • Потпуна доступност информација о завршном раду (и у електронској форми) +++ • Сва усвојена документа о студијском програму присутна су на званичној интернет страници факултета +++ 	
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Континуирано увођење нових садржаја у наставни програм у складу са променама у области социјалне заштите и развојем социологије у свету +++ • Повећање заступљености практичне наставе у програму (укључујући и увођење стручне праксе) +++ • Иновирање програма у правцу јачања практичних компетенција прилагођених потребама струке +++ • Развијање сарадње са установама социјалне заштите у циљу прибављања информација о компетенцијама које послодавци очекују од социолога у социјалној заштити +++ • Узимање у обзир промена на тржишту рада приликом будућих промена студијских програма ++ • Успостављање начина за систематско праћење професионалне каријере свршених студената и континуиране сарадње са њима +++ • Развијање различитих активности са циљем да се установе социјалне заштите као потенцијални послодавци упознају са компетенцијама свршених студената +++ • Развијање различитих активности у циљу повећања препознатљивости компетенција 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна мотивисаност студената да искажу своја мишљења о квалитету студијских програма +++ • Тешкоће у прикупљању података о ставовима послодаваца о компетенцијама свршених студената +++ • Незаинтересованост студената за мобилност ++ • Недовољна логистичка и финансијска подршка програмима мобилности студената +

социолога у социјалној заштити у широј друштвеној заједници +++ • Континуирано спровођење промотивних активности у циљу подстицања потенцијалиних студената за упис на овај студијски програм +++ • Повезивање истраживања студената са потребама локалне заједнице и потребама установа социјалне заштите ++ • Подстицање студената за учешће у различитим ваннаставним активностима ++ • Подстицање студената за учешће у програмима мобилности ++ • Интензивирање сарадње са професионалним удружењима социолога и другим одељењима за социологију у Србији и иностранству и размене искустава у циљу побољшања студијског програма ++	
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

На темељу анализе Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити на Филозофском факултету у Нишу, урађене према [Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма](#), може се констатовати да Студијски програм испуњава стандард 4.

Имајући у виду да се Студијски програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити реализује тек од ове (2019/2020) школске године, предстоји рад на праћењу резултата и даљем развоју програма. За то постоје кадровске, техничке, организационе и друге могућности на Факултету. На основу анализе Студијског програма мастер академских студија Социолог у социјалној заштити може се указати на мере и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

1. Увођење стручне праксе у циљу јачања практичних компетенција студената;
2. Континуирани рад на развоју општих и предметно-специфичних компетенција студената уважавањем мишљења послодаваца, редовних и дипломираних студената;
3. Праћење промена у области социјалне заштите и праворемено иновирање студијског програма у циљу развоја компетенција студената које ће одговорити на ове промене;

4. Подстицање студената на различите облике активности којима би стицали практична искуства и развијали своје компетенције (у оквиру и изван наставног процеса);
5. Континуирано праћење и анализа квалитета студијског програма и наставе у циљу њиховог побољшавања;
6. Организовање различитих промотивних активности у циљу мотивисања студената основних студија да након дипломирања уписују Студијски програм мастер академских студија Социолог у социјалној заштити;
7. Успостављање начина за систематско праћење (од прве генерације) професионалне каријере свршених студената и развој континуиране сарадње са њима;
8. Развој различитих активности са циљем да се установе социјалне заштите као потенцијални послодавци упознају са компетенцијама свршених студената;
9. Развој различитих облика сарадње и умрежавања са установама социјалне заштите у југоисточној Србији у циљу развијања инфраструктуре за праксу студената.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса на МА студијама Социолог у социјалној заштити

Квалитет наставног процеса на студијском програму МА Социолог у социјалној заштити се обезбеђује у складу са циљевима [Стратегије обезбеђења квалитета](#) и према стандардима дефинисаним у [Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма](#), Филозофског факултета у Нишу. У области наставног процеса као основни сегменти обезбеђивања и праћења квалитета одређују се: организација и реализација наставе, методе у настави, оцењивање студената у оквиру предиспитних обавеза и на испиту, и професионалност и етичност у раду.

5.1 Студијски програм МА Социолог у социјалној заштити је организован кроз три врсте рада: класичну наставу (предавања и вежбе), студијски истраживачки рад студената уз који је предвиђена и консултативна настава у виду индивидуалног рада са студентом (обавља га наставник из изабране области завршног рада као и методолог). Сваки поједини студент полаже 5 предмета: један обавезни - *Социјална заштита*, и четири изборна предмета, према понуди која обухвата 17 предмета распоређених у четири изборна блока (сви са једносеместралним трајањем). Предмети у три изборна блока се односе на друштвене проблеме и друштвене групе који су најчешћи предмет (и субјекти) социјалне заштите. Четврти изборни блок омогућава студентима да се одреде за активности менаџмента, медијације или истраживања у области социјалне заштите. Обавезни студијски истраживачки рад, уз допунски меторски рад прилагођен је сваком студенту, и захтева и самостални истраживачки ангажман студента ([Табела 51.А – Распоред предмета по семестрима и годинама студија](#)) МА студије Социолог у социјалној заштити се окончавају завршним (мастер) радом.

Настава у оквиру студијског програма МА Социолог у социјалној заштити је организована у складу са планом и распоредом наставе (предавања, вежбе, консултативна настава, менторски рад) који су усклађени са потребама и могућностима студената и објављени пре почетка одговарајућег семестра ([Прилог 5.2](#) и [5.2а](#)). Пре почетка сваког семестра, на седницама Већа департмана за социологију проверава се покривеност наставе расположивим компетентним академским кадром. Настава на Студијском програму МА Социолог у социјалној заштити је, у референтном периоду, покривена ангажовањем 11 наставника заослених на Филозофском факултету у Нишу и 4 наставника ангажованих са других факултета, од којих 2 са факултета у саставу Универзитета у Нишу. Реализација плана наставе се прати на редовним седницама Већа департмана за социологију. У референтном периоду нису уочена значајнија одступања од

оригиналног плана рада и распореда часова (са изузетком периода ванредног стања услед епидемије ковида 19, кад је наставни процес прилагођен захтавима новонастале ситуације).

5.2 Студијски програм МА Социолог у социјалној заштити је креиран са идејом да оспособи студенте социологије за обављање послова:

1. *организације и координације* развоја социјалне заштите у локалној и широј заједници, односно у установама социјалне заштите;
2. *аналитичке* послове у институцијама социјалне заштите;
3. *истраживачки рад* у широкој тематској области социјалне заштите;
4. послове *евалуације* мера спроведених у области социјалне заштите;
5. активности *медијације* у социјалној заштити.

Следствено, квалитетан наставни процес би требало да обезбеди да студенти мастер студија Социолог у социјалној заштити буду у стању да:

1. објасне циљеве и улогу социјалне заштите у контексту социјалне политике;
2. детаљно опишу систем социјалне заштите у компаративној перспективи с обзиром на њихове циљеве, правну регулације, административну и финансијску имплементацију и последице њихове примене на поједине категорије становништва;
3. опишу и објасне главне друштвене проблеме на чије решавање су усмерене мере социјалне заштите, а на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања;
4. наведу главне димензије социјалне искључености и образложе основне механизме социјалног искључивања;
5. поброје групе са највећим ризиком од социјалног искључивања и механизме искључивања ових група из главних друштвених токова;
6. примене квантитативне и квалитативне методе друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера у области социјалне заштите;
7. формулишу и образложе мере у области социјалне заштите с обзиром на постављене циљеве, а на основу секундарне анализе расположивих података или самостално прикупљених података;
8. демонстрирају вештине комуникације, решавања конфликта, медијације и заступања у заједници
9. демонстрирају вештине управљања, организације и координације послова у институцијама социјалне заштите.

Садржаји сваког појединачног предмета, као и коришћене методе наставе и оцењивања, на студијском програму МА Социолог у социјалној заштити, дефинисани су силабусима који садрже

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ, услови;

- податке о наставницима и сарадницима на предмету;
- циљеве и исходе предмета;
- садржај и структуру предмета;
- начин организације наставе;
- основне наставне методе;
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу.

Формат силабуса је такав да су најдетаљније представљени циљеви, садржај и исходи предмета, као и списак коршћене литературе. Нешто мање детаљно су представљене методе наставе, а најмање простора је посвећено опису метода и критеријума оцењивања.

Увид у силабусе појединачних предмета омогућава да се процени усклађеност циљева и исхода предмета са методама наставе и оцењивања. Силабуси свих наставних предмета доступни су на Интернет страници Филозофског факултета преко линкова појединачних студијских програма. ([Књиге предмета на студијском програму МА Социолог у социјалној заштити](#)¹). Без обзира на то, на почетку семестра, сви предметни наставници су у обавези да студентима, у личној комуникацији, учине доступним и детаљније образложе план рада на предмету. Транспарентност и доступност силабуса омогућава да колеге на Департману међусобно евалуирају сопствене планове рада и начин реализације наставе и тако систематски унапређују квалитет наставног процеса.

Наставне методе на студијском програму МА Социолог у социјалној заштити су веома разноврсне и богате и углавном су прилагођене исходима предмета и читавог програма (наставне методе обухватају класична предавања, дискусије прочитане литературе, индивидуалне и групне презентације, дебате, коментарисање видео материјала и прилога у штампаним медијима, интерпретацију графичких приказа, квантитативну и квалитативну анализу података, анализу јавних политика и релевантних закона, дневнике посматрања маргинализованих друштвених група, симулације, демонстрације вештина у институционалном контексту). Наводимо неколико примера добро прилагођених метода наставе исходима предмета:

1. Предмет: Медијација у социјалној заштити, исход - *познаје карактеристике и могућности примене различитих модела и стилова медијације; оспособљен је да препозна медијабилне сукобе и води поступак медијације; наставни метод - симулација медијације и анализа симулације медијације.*

¹ Уколико линк не ради, укуцајте у претраживачу следећу адресу:

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1EJ_zRz1te-t2W7bWiOnU-VrBZ3lgEa9h

2. Предмет : Социологија интеркултурне комуникације, исход - *демонстрирају познавање социјалних и културних ограничења и/или изазова за остваривање успешне интеркултурне комуникације*, наставни метод - *део вежби ће бити обављен у институцијама у којима ће студенти развијати своје интеркултурне комуникационе вештине (у школама са ромском популацијом, центру за социјални рад).*

3. Предмет: Истраживање у социјалној заштити, исход - *разуме логику и сврху примењених истраживања (евалуативних и акционих) и стиче компетенције за њихово спровођење*. наставни метод - *групна израда и презентација за евалуацију одабраног програма у области социјалне заштите.*

Велика понуда изборних предмета у односу на релативно мали број уписаних студената омогућава да се настава готово потпуно индивидуализује - тзв. менторски систем наставе (на програму је укупно 18 предмета а прошле године је уписано 4 студента). Под претпоставком добро структурисаног и фокусираног индивидуализованог плана менторске наставе за сваког студента, овај начин извођења наставе, у већој мери него класична предавања, доприноси академској самосталности и развоју истраживачких компетенција студената. Оваква настава је у највећој могућој мери интерактивна и подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Већина наставника је истраживачки оријентисана (у оквиру Департмана функционише Институт за социолошка истраживања), тако да настава осим теоријских основа обухвата и резултате емпиријских истраживања и примере из праксе. У 2. семестру студија, сви студенти обављају обавезни самостални истраживачки рад у области изабраној за израду мастер рада, и пишу мастер рад, при чему добијају и одговарајућу менторску подршку од наставника у датој области и наставника методолошких предмета.

У краткој форми силабуса недовољно су експлицитно повезане методе оцењивања са појединим исходима учења, али се од наставника очекује да на почетку наставе детаљно информишу студенте о томе као и о јасним и експлицитним критеријумима оцењивања. Оцењивање је писано (тестови знања и разумевања, презентације, дневници посматрања и анализе конкретног друштвеног проблема, извештаји и есеји кроз које су представљени резултати анализа и евалуација мера јавних политика, нацрт и резултати спровођења истраживања изабраном истраживачком методом) и усмено, и организовано кроз предиспитне обавезе и завршни испит. Оцена изражава укупан успех студената у различитим формама провере знања, које у различитој сразмери учествују у укупној оцени.

МА студије социологије се окончавају завршним (мастер) радом кроз чију израду се постижу исходи учења јасно дефинисани спецификацијом завршног рада ([Спецификација завршног рада](#)). Оцењују се квалитет мастер рада, и презентација и одбрана рада, у сразмери 7:3. Спецификацијом завршног рада су дефинисани како исходи мастер рада тако и шта се подразумева под квалитетом рада који се оцењује (теоријска и методолошка утемељеност истраживања, концептуализација, примењене технике за прикупљање искуствене евиденције, узорак, примереност аналитичких алата за анализу података, и дискусија резултата истраживања, ниво академског писања итд. - [Спецификација завршног рада](#)). Ипак, недостаје експлицитно упутство како вредновати постигнуће појединих исхода и поједине карактеристике мастер рада, како би оцене радова истог квалитета биле уједначене.

5.3 Праћење и обезбеђивање квалитета наставног процеса у оквиру студијског програма МА Социолог у социјалној заштити се обавља на редовним седницама Већа Департмана за социологију, конструктивним међусобним подстицајем колега на Департману, одговорима на захтеве Комисије за обезбеђење квалитета на нивоу факултета и периодичним Извештајима о раду који се упућују управи Факултета. У оквиру поступка самовредновања посебна пажња се поклања адекватно формулисаним исходима учења тако да се могу демонстрирати и оценити. Стандардом 11, о контроли квалитета, предвиђено је да се систематски проверава усклађеност дефиниција исхода учења појединих предмета са начином подучавања и методама провере знања, као и дискриминативност критеријума оцењивања у погледу раздвајања минималног, просечног и изузетног нивоа квалитета од резултата учења који не задовољавају минималне стандарде. Истим стандардом је предвиђено да други директни показатељ квалитета исхода програма буду резултати независног оцењивања случајног узорка студентских радова, али је ова пракса у референтном периоду недовољно развијена.

Једна од форми евалуације која се систематски спроводи је студентска евалуација наставних планова и програма и њихове реализације. У области квалитета наставног процеса студенти оцењују следеће карактеристике:

- *Критеријуми за упис студената (године) унапред су прописани и јавно објављени.*
- *Студенти су информисани о правима и обавезама које имају.*
- *Исходи/циљеви студијског програма су јасно дефинисани, разумљиви и јавно објављени.*
- *Студијски програм је дефинисан тако да подстиче повезивање знања из различитих области*
- *Кроз наставу се подстиче вештина критичког размишљања и вредновања наставног садржаја*

- *Студијски програм мотивише на даље учење и усавршавање.*

Према Извештају о резултатима студентске евалуације мастер програма на Филозофском факултету у Нишу квалитет наставног процеса је оцењен са 4,24 (пролећни семестар 2017/2018), 4,12 (јесењи семестар 2017/2018), и 4,34 (2019/2020). Прве три карактеристике (организационе) су просечно боље оцењене него друге три (садржајне). Најниже оцењена карактеристика наставног процеса (око и испод 4) у сва три периода је *Студијски програм мотивише на даље учење и усавршавање.* ([Прилог 10.2.ц](#))

Један од начина интерне самоевалуације који је у протекле две године снажно мотивисао и ангажовао наставнике и сараднике на Департману за социологију да промисле, продискутују и унапреде квалитет наставног процеса на Студијском програму социологија је Интерни пројект Студијске групе за социологију под називом *Корак ка професионализацији социологије: анализа потреба за професијом.* Кроз пројект се систематски упоређују описи радних места у релевантним друштвеним институцијама на које савршени студенти социологије претендују и садржаји наставних предмета, наставне методе и начин оцењивања на студијским програмима за социологију генерално и Студијском програму социологија на Филозофском факултету у Нишу, посебно. Досадашњи резултати анализа изведених у оквиру пројекта су јасно указали на тачке у којима се квалитет наставног процеса може унапредити. Посебно значајан део истраживања и анализе је како диверзификовати потенцијана радна места с обзиром на степен квалификација у оквиру студија социологије - основне односно мастер студије, и како представити послодавцима ову разлику у квалификацијама. Још једна значајна анализа у оквиру овог пројекта указује на компаративну предност социолошке експертизе у односу на експертизу других друштвених наука за поједина радна места у области социјалне заштите, на коју би требало скренути пажњу потенцијалним послодавцима.

SWOT анализа елемената стандарда 5

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Висок степен научно-стручне и методичке компетентности наставника и сарадника за професионално извођење наставе • Доступне и редовно ажуриране информације о студијским програмима и плановима, као и о терминима и плановима реализације наставе (укључујући распоред часова, распоред полагања испита и термине консултација наставника и 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно јасно експлицирани критеријуми оцењивања појединих конститутивних елемената мастер рада • Недовеољно развијени механизми контроле квалитета оцењивања • Неуједначени захтеви различитих комисија за оцену и одбрану мастер радова • Према мишљењу студената нешто слабији потенцијали наставног процеса да <i>мотивише на даље учење и</i>

<p>сарадника)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Јасно дефинисани исходи учења • Богате и разноврсне методе наставе усаглашене са исходима учења • Систематско праћење реализације наставе • Редовна студентска евалуација релевантних аспеката наставног процеса 	<p>усавршавање.</p> <ul style="list-style-type: none"> • У кратком периоду евалуације (годину дана), нема мастер радова из области менаџмента и медијације у социјалној заштити (два важна исхода студијског програма и потенцијалних области запошљавања)
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Значајни кадровски и организациони капацитети на Филозофском факултету у Нишу за континуирано и систематско методичко усавршавање наставника и сарадника • Велике могућности индивидуализације наставног процеса захваљујући велоком броју изборних предмета на располагању релативно малом броју студената • Боља институционализација професије на основу све веће потребе за аналитичком и истраживачком експертизом социолога и у социјалној заштити • Добра опремљеност учионица савременим средствима за рад и за иновирање наставних метода • Ефикасна прилагођеност наставног процеса техникама учења и оцењивања на даљину (у току ванредног стања услед епидемије ковида 19) • Умреженост Филозофског факултета са сродним инситуцијама у земљи и региону. • Богат библиотечки фонд и приступ електронским ресурсима. • Велики број уговора о сарадњи Филозофског факултета и институција у Нишу и региону. 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно развијено тржиште рада за социологе у области социјалне заштите. • Смањивање броја уписаних студената услед неповољних трендова у запошљавању, због недовољно препознате социолошке експертизе • Ниска мотивисаност студената услед неповољних трендова у запошљавању • Ниска мотивисаност студената због "формалног" уписивања МА студија као захтева недовољно издиференцираних радних места за социологе са различитим нивоима образовања - основне и мастер студије. • Слабљење аналитичких компетенција у корист стицања практичних вештина које олакшавају запошљавање.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Студијског програма МА социолог у социјалној заштити у оквиру Стандарда 5

На основу SWOT анализе, квалитет наставног процеса на Студијском програму МА социолог у социјалној заштити се у наредном периоду може унапредити у следећим областима:

1) Критеријуми оцењивања мастер радова

- Спецификацијом завршног рада су дефинисани како исходи мастер рада тако и шта се подразумева под квалитетом рада који се оцењује. Квалитет оцењивања мастер радова би могао бити унапређен додатним експлицитним упутством како треба вредновати постигнуће појединих исхода и поједине карактеристике мастер рада. Праћење овог упутства (по угледу на упутства за евалуацију пројектних пријава, нпр.) би олакшало израду мастер рада студентима, а члановима комисије за оцену и одбрану мастер радова би помогло да уједначе критеријуме оцењивања.
- Контрола квалитета мастер радова би била унапређена и развијањем праксе периодичног независног оцењивања случајног узорка студентских радова, и дискусијом евентуално пронађених неуједначености, као што је то предвиђено Стандардом 11, о контроли квалитета.

2) Релевантност програма за потребе тржишта рада

- У контексту актуелног тржишта рада у области социјалне заштите социолошка експертиза је препозната и заступљена у веома ограниченом броју радних места. Запошљивост мастера социологије у области социјалне заштите (а тиме и мотивисаност студената и квалитет наставе) би могла бити унапређена, оглађивањем дела тржишта рада за свршене МА социологе у социјалној заштити и активним представљањем и заговарањем компаративне предности социолога са мастер дипломама у обављању задатака у опису радних места у оквиру овог сегмента тржишта рада (менаџмент, медијација, анализа, евалуација и истраживање у области социјалне заштите).

3) Потенцијали наставног процеса да мотивише на даље учење и усавршавање.

- Анализа је показала да су организација наставе, садржај програма и методички капацитети наставника на завидном нивоу, али да настава на МА нивоу без обзира на то недовољно мотивише студенте на даље учење и усавршавање. Квалитет наставног процеса се може даље унапредити увођењем праксе спровођења истраживања за потребе израде мастер рада у оквиру институција које могу бити потенцијални послодавци студентима МА студија (пракса која је развијена на многим европским универзитетима). Овакав облик "стручне

практике" би требало увести у постојеће уговоре Филозофског факултета о сарадњи са институцијама у региону, посебно оне који предвећају сарадњу са Националном службом за запошљавање, Установама социјалне и здравствене заштите, и локалним самоуправама. Спровођење истраживања за потребе израде мастер рада у овим институцијама, и на теме од интереса за саме институције, би допринело не само приближавању студијског програма МА Социолог у социјалној заштити на Филозофском факултету у Нишу захтевима тржишта рада, већ и промоцији (често непрепознате) социолошке експертизе у области социјалне заштите. Перспектива запошљавања која би се тиме отворила значајно повећава мотивацију студената за учење и доприноси бољем квалитету наставног процеса.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставе на Департману за социологију остварује се адекватном селекцијом и подстицањем професионалног развоја наставника и сарадника задужених за реализацију наставе на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити. Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се континуираним планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој у области наставе и научноистраживачког рада, као и адекватном евалуацијом квалитета њиховог рада. За реализацију студијског програма Мастер академских студија социолог у социјалној заштити обезбеђено је наставно особље са потребним научним и стручним квалификацијама.

а) Опис

Бројне активности на Департману за социологију усмерене су ка обезбеђивању компетентног наставног кадра за реализацију наставе на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити.

Приликом избора и заснивања радног односа наставника и сарадника, поштују се све прописане процедуре регулисане [Законом о високом образовању](#) и другим донетим документима као што су [Препоруке Националног савета за високо образовање](#), [Правилник о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) („Службени гласник Републике Србије“, бр. 24/2016 и 21/2017.), који су донети на националном нивоу и обавезујући су за све факултете.

У реализацији процедуре избора наставника и сарадника на Департману за социологију поштују се и одбредбе правних аката донетих на нивоу Универзитета у Нишу и Филозофског факултета. Реч је о следећим правним актима: [Статуту Универзитета](#), [Статуту Факултета](#), [Правилнику о условима и поступку стицања звања и заснивању радног односа наставника Универзитета у Нишу](#), [Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу](#) (пречишћен текст, од 28. 02. 2020), [Правилнику о избору у звања наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу](#), [Правилнику о условима, начину и поступку стицања звања у заснивања радног односа сарадника Филозофског факултета у Нишу](#), [Правилнику о избору у звања сарадника Филозофског факултета у Нишу](#) (пречишћен текст, од 23. 01. 2019), [Правилнику у допунском раду наставника](#) и другим релевантним актима.

Приликом избора наставника и сарадника Департмана за социологију поштује се устаљена факултетска процедура, као и критеријуми за избор у звања дефинисани [Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Филозофског факултета](#) и [Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу](#). Наведени критеријуми приликом избора наставника и сарадника предмет су сталног критичког преиспитивања и повременог модификовања ради подстицања наставног кадра на развој личних потенцијала и остваривање научних резултата. Квантификација научноистраживачких резултата за друштвено-хуманистичке науке који се узимају у обзир приликом избора наставника и сарадника врши се сходно одредбама актуелног [Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача](#) („Службени гласник Републике Србије“, бр. 24/2016 и 21/2017). Наведени документи су јавни и доступни оци стручне и шире јавности. Поступци и услови за избор наставника и сарадника подложни су периодичној измени и усклађивању.

[Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета](#) дефинисани су поступци обезбеђивања квалитета у погледу научних и стручних, педагошких и личних компетенција наставника и сарадника, а који обухватају: вођење адекватне кадровске политике, прецизно дефинисање и поштовање критеријума за избор наставника и сарадника ([Правилник о избору наставника и сарадника](#)), систематско праћење и подстицање научноистраживачког и стручног рада и развијање и усавршавање педагошких и методичких компетенција наставника и сарадника.

Квалитет наставника и сарадника на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити обезбеђује се адекватним планирањем и јавним поступком избора наставника и сарадника у циљу провере њиховог квалитета. Фазе кроз које пролазе кандидати приликом избора у звање и заснивање радног односа наставника или сарадника јавне су и отворене, доступне и подложне испитивању, праћењу и провери како стручне, тако и шире јавности. У процедури избора поштују се прописани услови и поступци оцењивања научноистраживачке и педагошке активности и компетентности наставника и сарадника. У складу са Законом вреднују се сва четири аспекта рада наставника – резултати научноистраживачког рада (сходно звању), ангажовање у развоју наставе и делатности Факултета, резултати педагошког рада наставника или сарадника, и за наставнике, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка на Факултету. Индикатори квалитета сваког од ових аспеката јасно су дефинисани и спецификовани [Правилником о избору наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу](#). О испуњености услова за избор академског и шира јавност може се информисати увидом у *Извештаје* којим се наставници и сарадници предлажу за избор у звања, а који су доступни на Интернет страници Факултета

(<https://www.filfak.ni.ac.rs/izbor-u-zvanja?start=0>). Јавност се може упознати преко странице Факултета и о другим активностима везаним за изборну процедуру наставника, као што су подаци о приступним предавањима (уведеним од 2018. године, <https://www.filfak.ni.ac.rs/pristupna-predavanja>) за кандидате који се по први пут бирају у наставничка звања, којим се посебно вреднују педагошке способности и смисао за наставни рад кандидата за избор у наставничко звање.

Студијски програм Мастер академских студија социолог у социјалној заштити реализују 13 наставника (4 наставника у звању редовног професора, 4 наставника у звању ванредног професора и 5 наставника у звању доцента) и 3 сарадника (2 асистента и 1 сарадник у звању истраживач приправник) са Департмана за социологију, а за изборне предмете наставници и сарадници са других департмана Филозофског факултета у Нишу ([Табела 7.1 Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи](#) и [Табела 7.2 Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи](#)). Број наставника одговара потребама студијског програма и усклађен је са бројем предмета и бројем часова на тим предметима. Број сарадника одговара потребама студијског програма и довољан је да покрије укупан број часова наставе. Структура наставног особља према звањима на Департману за социологију доступна је на адреси: <https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>. Филозофски факултет у сталном радном односу има укупно 123 наставника и 66 сарадника тако да однос укупног броја студената који се уписују на акредитованим студијским програмима 3453 (основне академске студије $710 \times 4 = 2840$, мастер академске студије – $460 \times 1 = 460$ и докторске академске студије – $51 \times 3 = 153$) према 123 наставника износи 0.03 ([Прилог 7.2. Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу установе](#)).

Научне и стручне квалификације наставног особља на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити одговарају образовно-научној области и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има најмање пет референци из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму. Подаци о наставницима и сарадницима (CV, избори у звања, референце) доступни су јавности на Интернет страници факултета, а саставни део ових података чини и *Књига наставника*, односно научне и стручне квалификације наставника. Профилом сваког наставника на страници факултета обухваћен је и комплетан списак публикованих референци наставника до кога се долази линком који води ка апликацији НПАО – Научне публикација и уметничке референце академског особља Универзитета у Нишу (на пример, <https://www.npao.ni.ac.rs/filozofski-fakultet/389-branislav-stevanovic>).

Праћење и оцењивање квалитета научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити врши се редовно у поступцима њиховог избора и именовања, где се посебно вреднују резултати научног и истраживачког рада наставника, у складу са одговарајућим прописима и актима Факултета. Праћење квалитета остварује се и преко обавезе наставника да крајем године подносе извештаје о научном и стручном усавршавању који се разматрају и усвајају на седници Департмана за социологију и седници Наставно-научног већа. Наставници и сарадници дају свој допринос и у погледу стручног усавршавања. Они су били иницијатори, учесници или реализатори различитих програма усавршавања наставника, а ради развијања сопствене педагошке и дидактичко-методичке компетентности похађали су курсеве, округле столове, трибине, предавања и друге видове обука организованих унутар Факултета, Универзитета или других научних и стручних база са којима Факултет и његови запослени сарађују.

Компетентност наставника и сарадника на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити утврђује се и прати и на основу других показатеља. Наставници и сарадници учествовали су или учествују на научноистраживачким пројектима, на којима постижу запажене резултате. Учествовали су у реализацији научноистраживачких пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: *Традиција, модернизација и национални идентитет у Србији и на Балкану у процесу европских интеграција* (179074), који је реализован на Филозофском факултету у Нишу, под руководством проф. др Љубише Митровића: проф. др Наталија Јовановић, проф. др Бранислав Стевановић, проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Горана Ђорић, проф. др Сузана Марковић Крстић, проф. др Лела Милошевић Радуловић, доц. др Гордана Стојић, доц. др Јелена Петковић, доц. др Јелена Божиловић, доц. др Милош Јовановић, асист. Нина Павловић, асист. Александра Николајевић, истраживач приправник Ненад Станојевић. Такође, наставници и сарадници са Департмана за социологију учествовали су на пројекту *Одрживост идентитета Срба и националних мањина у пограничним општинама источне и југоисточне Србије* (179013), који је реализован на Катедри за друштвене науке на Машинском факултету под руководством проф. др Драгољуба Ђорђевића: проф. др Драган Тодоровић, проф. др Јасмина Петровић, проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Сузана Марковић Крстић, проф. др Лела Милошевић Радуловић, доц. др Милош Јовановић.

Наставници и сарадници на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити били су ангажовани и на осталим научноистраживачким и стручним пројектима: *Социо-културни аспекти демографске реродукције у југоисточној Србији и могућности изградње пронаталитетске националне стратегије*, Огранак САНУ у Нишу, 0-19-17 (руководилац пројекта проф. емеритус Љубиша Митровић).

На овом пројекту учествовали су наставници: проф. др Наталија Јовановић, проф. др Данијела Гавриловић, проф. др Сузана Марковић Крстић, проф. др Лела Милошевић Радуловић, доц. др Гордана Стојић и доц. др Јелена Петковић. Проф. др Данијела Гавриловић учествовала је на Пројекту билатералне сарадње са Хрватском 2019-2020: *Развијање вишедимензионалног модела истраживања друштвених неједнакости*. Сви наставници и сарадници учествовали су и на интерном пројекту који је реализован на Департману за социологију под називом *Корак ка професионализацији социологије: анализа потреба за професијом* (руководилац пројекта проф. др Јасмина Петровић; број пројекта: 183/1-16-11-01).

Значајно је и учешће наставника на међународно финансираним истраживачким или развојним пројектима у области образовања и науке. Проф. др Данијела Гавриловић, доц. др Милош Јовановић и доц. др Немања Крстић учествовали су на пројекту *Closing the Gap between Formal and Informal Institutions in the Balkans* [INFORM] (European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant № 693537); руководилац пројекта Eric Gordy (University College London). Доц. др Јелена Петковић и доц. др Јелена Божиловић учествовале су у *Европском друштвеном истраживању* (ESS) 2017 – Конзорцијум за европска инфраструктурна истраживања (ERIC), под руководством Рорија Фицџералда (Rory Fitzgerald) са Универзитета City, University of London (УК); ESS (ЕДИ) Србија – национални координатор: Драган Станојевић (Филозофски факултет у Београду), носилац истраживања: Институт за социолошка истраживања, Филозофског факултета Универзитета у Београду, Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС и PERFORM, Швајцарска развојна агенција – SDC. Такође, наставници су остварили сарадњу са међународним организацијама, амбасадама и иностраним културним центрима: проф. др Данијела Гавриловић – Регионална религиолошка мрежа (оснивачки састанак Љубљана 11–12-април 2019; проф. др Јасмина Петровић је у својству председнице Српског социолошког друштва учествовала на регионалној конференцији *Developing scientific collaboration: role of regional sociological associations* под покровитељством Међународне социолошке асоцијације (ISA), а у организацији Словеначког социолошког друштва (одржана на Бледу 17. октобра 2019); у истом својству, на иницијативу Извршног комитета Европске социолошке асоцијације (Executive body European Sociological Association), учествовала је на састанку за успостављање регионалне сарадње социолошких асоцијација у региону у склопу ESA (18. октобра 2019. на Бледу); доц. др Јелена Петковић је остварила сарадњу са Информационим центром Европске уније у Нишу (ЕУ инфо кутак у Нишу) и на позив особља одржала академска предавања у Зајечару (17. маја 2019.) и Лесковцу (11. октобра 2019); организовала гостовање Снежане Андрић из ЕУ инфо кутка у Нишу на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, (промотивна активност под називом „Како помоћу социологије до професионалног успеха?“) у оквиру обележавања Недеље Департмана за социологију (20. децембра 2019.)

Наставници и сарадници на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити учествовали су на бројним међународним и домаћим научним конференцијама, научним и стручним скуповима (опширније [Професионално и стручно усавршавање наставника – Извештај о раду Филозофског факултета за 2019. годину](#)). Учешће наставника и сарадника на националним и интернационалним скуповима, као и публикување радова у домаћим и страним референтним часописима показатељи су квалитета наставног кадра на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити. Листа публикованих радова наставника и сарадника Департмана за социологију за период 2015. до 2019 године ([линк](#)) даје увид у њихово континуирано персонално инвестирање у професионални развој и стицање нових компетенција неопходних за унапређивање квалитета наставног рада.

Наставници и сарадници константно развијају своје компетенције и оспособљавају се за виши ниво планирања, организовања, вођења и контроле наставног процеса, овладавања интерактивним методама наставног рада, праћења и оцењивања рада студената, као и за унапређивање примене најсавременијих информационо-комуникационих и дидактичких средстава у наставном раду. Процена квалитета педагошких и дидактичко-методичких способности наставника и сарадника редовно се остварује у поступцима њиховог избора и именовања у звања, где се посебно евалуирају: допринос кандидата развоју наставе и других делатности Факултета, резултати њиховог педагошког рада и резултати постигнути у обезбеђивању и развоју научно-наставног подмлатка. Студентски парламент даје своју оцену педагошког рада наставника и сарадника, која је неизоставни део изборне процедуре. Редовно праћење и процењивање педагошког рада наставника врши се и кроз редовне студентске евалуације крајем сваког семестра током академске године. Извештаји о квалитету педагошког рада наставника и сарадника који проистичу из ових евалуација показују да је овај сегмент међу студентима, на пример, током последње евалуације ([Прилог 10.2.ц Извештај о вредновању педагошког рада наставника у јесењем семестру 2018/2019](#)) добио високу оцену у односу на све испитиване индикаторе и за све наставнике и сараднике који реализују наставу на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити. Такав тренд био је присутан и у претходним Извештајима, који указује на висок ниво педагошке оспособљености, као и дидактичке и методичке компетентности наставног кадра на Департману за социологију.

Поред оцене педагошког рада наставника и сарадника на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити, оцењују се и други елементи педагошког рада дефинисани [Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета](#), као што је ангажман наставника у ваннаставним активностима,

стручним пројектима, учешће у развијању и осавремењивању постојећих силабуса на студијским програмима, конципирање и креирање нових силабуса наставних предмета. Наставници на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити учествовали су у различитим активностима којима се унапређује њихов педагошки и научно-истраживачки рад: научна и стручна предавања, јавне трибине, округли столови, свечане академије, предавања по позиву, семинари, стручне конференције, истраживачки и развојни пројекти. Напредовању у овом погледу допринели су и различити споразуми и протоколи о сарадњи између Филозофског факултета и академског особља са различитим професионалним удружењима и организацијама којима је главни циљ покретање заједничких пројеката.

Научно и стручно усавршавање наставника и сарадника на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити делом се финансира средствима Факултета, према утврђеном финансијском плану ([Прилог 7.21. Финансијски план за 2020](#)). Финансијским планом који се усваја на Наставно-научном већу обухваћен је тачан износ средстава који се наставницима и сарадницима одобрава за усавршавање и који им је у току једне календарске године на располагању. Део свог професионалног усавршавања наставници и сарадници финансирају из сопствених прихода. По обављеном усавршавању не дужем од пет дана запослени има обавезу подношења писменог извештаја Финансијској служби Филозофског факултета, а у случају студијског боравка дужег од пет дана запослени подноси детаљан извештај на усвајање Наставно-научном већу. Финансијским извештајем за претходну годину документује се износ средстава утрошен на стручна усавршавања наставника и сарадника на Департману за социологију ([Прилог 7.22. Финансијски извештај за 2019](#)). Обезбеђује се и део финансијских средстава за школарине студентима докторских студија запослених у звањима сарадника (који студирају изван Факултета) или ослобађање од школарине сарадника који студирају на Филозофском факултету. Финансијски извештаји указују на то да обим ових средстава није усклађен са потребама за усавршавање наставника и сарадника. Стога су ради постизања високог квалитета наставника и сарадника неопходна већа финансијска улагања.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> Услови избора наставника и сарадника прецизно су одређени (у складу са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање), а целокупан поступак избора доступан је јавности. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољна, често ограничена финансијска средства за континуирано усавршавање наставника и сарадника у иностранству. +++ Критеријуми за избор у звања наставника

<ul style="list-style-type: none"> • Наставни кадар, према броју и квалитету, усклађен је са потребама реализације наставних и научних активности на студијском програму Мастер академских студија социолог у социјалној заштити. +++ • Наставу изводи компетентан, педагошки, дидактички и методички оспособљен наставни кадар с одговарајућим академским референцама. +++ • Јасно дефинисана политика праћења квалитета наставника и сарадника, праћење и вредновање истраживачких и педагошких способности наставника и сарадника. +++ • Наставници и сарадници објављују радове у реномираним међународним часописима. +++ • Стална дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка +++ • Присутна је тежња наставника и сарадника ка сталном побољшању научне, стручне и методичке компетентности. +++ • Перманентна едукација и усавршавање наставника +++ • Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника. +++ • Учесће у домаћим и међународним пројектима и програмима мобилности наставника и сарадника. +++ • Резултати и активности наставника и сарадника у образовним и развојним пројектима међународног карактера. +++ • Повезаност наставног кадра са различитим професионалним удружењима на реализацији заједничких или сопствених пројеката. ++ 	<p>и сарадника често се мењају. +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Могућа необјективност студената у процени педагошког рада наставника и сарадника услед сумње у анонимност анкетирања. ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Наставници и сарадници на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити имају могућности за мобилност и студијска путовања у циљу стручног усавршавања и сарадње на пројектима са колегама са сродних 	<ul style="list-style-type: none"> • Преоптерећеност неких наставника и сарадника часовима и другим активностима онемогућава адекватно научно и стручно усавршавање. ++ • Незадовољавајућа економска ситуација и недовољан прилив средстава од оснивача

<p>студијских програма у земљи и иностранству. +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интензивирање већ успостављене регионалне повезаности и сарадње Департмана за социологију Филозофског факултета у Нишу са сродним студијским програмима у циљу побољшања квалитета наставе. +++ • Интензивније усавршавање наставника и сарадника у иностранству. +++ • Укључивање младих дипломираних социолога, социјалних радника, мастера и доктора наука из дијаспоре који раде у струци у програме сарадње и размене. ++ 	<p>која би се усмерила ка научном и стручном усавршавању кадрова. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недоступност фондова Европске Уније за усавршавања наставника и сарадника у дужем временском периоду (3 месеца, 6 месеци). ++ • Редуковане могућности прилива новог научног и наставног кадра услед забране запошљавања. ++ • Део наставника и сарадника, због специфичности научне области и малог броја референтних међународних часописа, објективно није у могућности да публикује радове, посебно у оним признатим на светским листама што их онемогућава у напредовању у виша звања. ++ • Неиспуњавање критеријума за избор у звања наставника на студијском програму Мастер академских студија социолог у социјалној заштити може угрозити функционисање овог програма. ++
---	---

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 7:

- (1) Осмишљавање и спровођење активности у чијем би средишту били иновативни модели универзитетске наставе, који би омогућили веће учешће студената, односно виши ниво слободе за исказивање креативности и критичког мишљења.
- (2) Спровођење активности које би дале потпунији увид у педагошко и методичко деловање сваког наставника и сарадника (пored утврђених редовних анкетаирања студената).
- (3) Самовредновање наставника, процена очекивања студената на почетку и на крају курса, вредновање од стране колега, анкетаирање студената Мастер академских студија социолог у социјалној заштити, као и дипломираних социолога и социјалних радника.
- (4) Унапређивање квалитета наставника и сарадника путем интензивирања размене искустава наставника и сарадника из сличних институција у земљи и иностранству.

- (5) Планско, систематско и континуирано унапређивање квалитета научних радова наставника и сарадника.
- (6) С обзиром на објективне тешкоће у објављивању у међународним часописима (застој у реализацији теренских истраживања услед пандемије), потребно је модификовање критеријума за избор наставника и сарадника, којим би се дозволило испуњавање услова за напредовање у виша звања и без објављених радова у међународним часописима са прописаних листа (у виду одговарајућих замена за те радове, које би важиле и након 31. 12. 2020. године).
- (7) Организовање семинара, по типу „едукација едукатора“, којима би се развијале компетенције наставника и сарадника за педагошки рад.
- (8) Подстицање наставника и сарадника Департмана за социологију на конкурсима за пројекте Европске уније (ТЕМПУС, ЕРАСМУС) и друге међународне и националне пројекте.
- (9) Ангажовање на проналажењу додатних извора финансирања усавршавања и научноистраживачког рада наставника и сарадника Департмана за социологију.

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис

Мастер академске студије социолог у социјалној заштити акредитоване су 2018. године као још један од атрактивних студијских програма које су иницирали Департман за социологију и Филозофски факултет у Нишу, са циљем да се одговори образовним потребама и динамичним захтевима тржишта рада.

Све релевантне информације о овом студијском програму и процесу студирања доступне су на сајту Факултета (www.filfak.ni.ac.rs; <https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/sociolog-u-socijalnoj-zastiti>). На наведеном сајту налазе се информације о структури, циљевима и исходима Мастер академских студија социолог у социјалној заштити, упису студената, начину студирања и оцењивања, као и информације о акредитацији и дозволи за рад. Све информације су поуздане и благовремено се ажурирају. Поред тога, Филозофски факултет штампа и Информатор о студијским програмима свих нивоа (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/osnovne-akademske-studije/informator>), као и брошуре (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/osnovne-akademske-studije/brosure-za-upis>), а на Факултету се налазе и огласне табле.

На интернет страници Филозофског факултета у Нишу <https://upis.filfak.ni.ac.rs> објављују се и све информације о начину селекције нових студената и условима за упис Мастер академских студија социолог у социјалној заштити. Департман за социологију има јасно дефинисане услове и процедуре уписа студената на МАС социолог у социјалној заштити, а начин селекције и услови уписа прецизно су утврђени [Законом о високом образовању](#), [Статутом Универзитета у Нишу](#), [Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу](#), [Статутом Филозофског факултета у Нишу](#). Конкурс за пријем студената објављују Универзитет у Нишу и Филозофски факултет у Нишу на својим сајтовима.

Мастер академске студије социолог у социјалној заштити могу уписати сва лица са завршеним Основним академским студијама социологије (у бодовној вредности од 240 ЕСПБ), а све информације о томе доступне су на линку

<https://upis.filfak.ni.ac.rs/master-akademske-studije/literatura/sociolog-u-socijalnoj-zastiti>.

За упис студената у прву годину мастер академских студија Наставно-научно веће Факултета именује Централну комисију за спровођење пријемног испита на нивоу Факултета и комисије за диференцијалне испите и сачињавање ранг-листе на студијском програму. Комисије на студијским програмима састављене су од три члана и три заменика члана, а у комисији за сачињавање ранг листе један члан је представник студената. Предлог састава Централне комисије на нивоу Факултета утврђује декан а усваја Наставно-научно веће, а предлог комисија на студијским програмима утврђује се на седницама Већа департмана а усваја Наставно-научно веће.

Редослед кандидата за упис у прву годину Мастер академских студија социолог у социјалној заштити утврђује се на основу просечне оцене студената на Основним академским студијама социологије и доставља се Универзитету, где се сачињава јединствена ранг листа за упис кандидата. Право уписа у прву годину Мастер академских студија социолог у социјалној заштити стичу кандидати који су ранжирани у оквиру броја одобреног решењем о акредитацији студијског програма. Кандидати се могу уписати у статусу студента који се финансира из буџета Републике Србије (статус буџетског студента) или студента који сам финансира студије (статус самофинансирајућег студента) у зависности од квоте предвиђене за упис кандидата.

При селекцији нових студената спречава се сваки вид дискриминације, односно загарантована је једнакост и равноправност по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Заштита студената од дискриминације утврђена је и [Статутом Филозофског факултета](#).

Како је Статутом Филозофског факултета у Нишу прописано обавезно присуство на предавањима и вежбама и активно учешће студената у свим видовима наставе, наставници и сарадници на првим предавањима и вежбама упознају студенте са правилима студирања, циљевима студијског програма и исходима учења, методама реализовања наставе, правилима оцењивања и са тим да им редовно присуство и активно учествовање у настави доноси одређени број поена, који утиче на формирање коначне оцене, што је дефинисано [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту](#) (Прилог 8.2). Правилник је доступан и на сајту Факултета, а у њему су дефинисани: начин оцењивања на испиту, могући облици предиспитних обавеза и начин њиховог оцењивања, поступак у случају приговора студента на

оцену или поништавање положеног испита и заштита права студената. Наставник се мора придржавати јасних и студентима унапред познатих критеријума за оцењивање, који су описани у силабусу за сваки наставни предмет. Испити и провера знања током наставе морају се реализовати у унапред одређеним терминима, о којима су студенти на време обавештени. Важан аспект јавности и објективности оцењивања јесте право студената на образложење бодовања и оцењивања, а код писаних радова (тестови, есеји и слично) и право на увид у радове и образложење бодовања и оцењивања одговора.

Информације о циљевима, исходу, садржају, методама рада и начину оцењивања предмета налазе се и у књигама предмета МАС социолог у социјалној заштити, које су доступне на сајту Факултета (https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1FStcuy5BZO7CJPut_kjCzQBjZpRfl_bJ). Подаци о понашању наставника и сарадника током оцењивања добијају се и анализирају континуирано захваљујући анкетирању студената, које се спроводи на крају сваког семестра. Услови студирања на мастер студијама на Филозофском факултету оцењени су позитивно и на задовољавајућем су нивоу ([Прилог 5.1.6](#); [Прилог 10.2.ц](#)), али овде треба истаћи да је прошле године на МАС социолог у социјалној заштити уписана прва генерација студената и да ће резултати евалуације овог програма бити разматрани у престојећем периоду.

Како на студијама првог, тако и на студијама другог нивоа, Департман за социологију гарантује професионално понашање наставника и сарадника током оцењивања студената, а оцењивање се врши континуираним праћењем рада студената и на основу поена стечених испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Успешно савладавање програма из наставних предмета носи одређени број ЕСПБ, који је еквивалентан просечном радном оптерећењу студената за тај предмет. Предмети на Мастер академским студијама социолог у социјалној заштити могу се савладати на основу радног оптерећења чији је еквивалент 6 ЕСПБ, студијски истраживачки рад на основу оптерећења чији је еквивалент 10 ЕСПБ, а завршни рад на основу оптерећења чији је еквивалент 20 ЕСПБ. Програм студија је савладан након што се прикупи 60 ЕСПБ.

Када је реч о наставним предметима, успешност студената у њиховом савладавању изражава се поенима – од 51 (минималан број поена за прелазну оцену) до 100 (максималан број поена) за сваки предмет. Студенти се оцењују оценама од 5 (еквивалент броју поена од 0 до 50) – није положила/положио, до 10 (еквивалент броју поена од 91 до 100) – изузетан/изузетна. Начин стицања поена објашњен је у силабусима, који су доступни и на сајту Филозофског факултета (https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1FStcuy5BZO7CJPut_kjCzQBjZpRfl_bJ). Оцена изражава укупан успех студената у различитим формама провере знања, које

у различитој сразмери учествују у укупној оцени. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максималан 70. Минималан број поена које студент може да стекне полагањем завршног испита је 30, а максималан 70 поена.

Департман за социологију редовно анализира и унапређује методе и критеријуме за оцењивање студената по предметима, прати пролазност студената по предметима и годинама студија ([Табела 8.1](#) и [Табела 8.3](#)), стопу успешности студената ([Табела 8.2](#)), а у случају одређених неправилности и ниске/превисоке пролазности, предузимају се одређене мере ([Прилог 8.3](#)), али када је реч о овом студијском програму такве активности тек предстоје, јер је прошле године уписна прва генерација студената.

У случају одступања од усвојених процедура оцењивања, које утврди Комисија за унапређење квалитета, односно радна група за осигурање квалитета наставе, или на основу приговора студената, на предлог Центра за унапређење и контролу квалитета декан, продекан за наставу или управник Департмана за социологију, у складу са Статутом Филозофског факултета и Правилником о оцењивању, могу применити одговарајуће мере за побољшање квалитета оцењивања (корекција програма предмета, литературе, услова за полагање испита или односа наставника према студенту). Дефинисани закључци и предлози мера за унапређивање утврђеног стања по потреби се усвајају на Наставно-научном већу Факултета.

Студенти могу да добију подршку и од стране [Канцеларије за развој каријере и подршку студентима](#). Осим каријерног вођења делатност ове Канцеларије усмерена је и на праћење потреба студената и пружање подршке студентима који се суочавају са разноврсним тешкоћама током студирања. У циљу квалитетног усвајања знања наставници и сарадници Департмана за социологију су доступни студентима на консултацијама у кабинету и *online*

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> Процедура пријема студената на МАС социолог у социјалној заштити је јасно дефинисана и поштује се без изузетка. +++ Обезбеђена је једнакост и равноправност студената у сваком погледу, укључујући и студенте са посебним потребама. +++ Канцеларија за развој каријере и подршку студентима током читаве године стоји на 	<ul style="list-style-type: none"> Мали број пријављених кандидата за МАС социолог у социјалној заштити. +++ Недовољно прецизан систем награђивања студената који постигну изванредне резултате током студирања. ++

<p>располагању студентима у погледу каријерног вођења, али и решавања било каквих проблема везаних за студије. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Све информације о МАС социолог у социјалној заштити доступне су и редовно се ажурирају на сајту Филозофског факултета и огласној табли на Факултету. +++ • Процедуре и критеријуми оцењивања студената МАС социолог у социјалној заштити јавно су доступни у оквиру релевантних правилника и силабуса појединачних предмета. +++ • Центар за унапређење квалитета континуирано врши анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама које доставља Департману за социологију и предлаже корективне мере за превазилажење недостатака. +++ • Радне групе Центра за унапређење квалитета прате и анализирају пролазност студената на МАС социолог у социјалној заштити по предметима, као и објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања. ++ • Број студената на студијском програму МАС социолог у социјалној заштити је у складу са кадровским, просторним и техничким могућностима Факултета.+++ 	
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање такмичарског духа студената МАС социолог у социјалној заштити путем стипендирања, награђивања и слично. ++ • Обезбеђивање адекватних учила за студенте с инвалидитетом. ++ • Подизање степена мобилности студената на међународном нивоу. ++ • Унапређивање сарадње с институцијама ради запошљавања најуспешнијих студената, чиме би се студенти мотивисали да постижу боље резултате. +++ • Унапређивање квалитета студената 	<ul style="list-style-type: none"> • Отежано запошљавање дипломираних социолога. +++ • Мотивација студената МАС социолог у социјалној заштити за учешће у ваннаставним активностима директно је повезана са системом вредновања ваннаставних активности. +++ • Уколико би се смањило број буџетских места на нивоу Филозофског факултета, могло би се смањити и интересовање за МАС социолог у социјалној заштити. +++

<p>могуће је систематичним уређивањем политике вредновања ваннаставних активности студената. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промоција МАС социолог у социјалној заштити. ++ • Анализирање пролазности и оцењивања студената МАС социолог у социјалној заштити, како би се критеријум оцењивања задржао на одговарајућем нивоу. ++ 	
--	--

в) Предлог мера и активности за унапређивање квалитета стандарда 8:

1. Систематско планирање поступака мотивисања студената Мастер академских студија социолог у социјалној заштити за чешће учествовање у различитим наставним и ваннаставним активностима.
2. Обезбеђивање већег учешћа студената Мастер академских студија социолог у социјалној заштити у департманским активностима кроз непосредно учествовање у обликовању стандарда квалитета у важним областима, као што су дефинисање исхода учења, усаглашавање и прецизно дефинисање садржаја, стандарда оцењивања и начина вредновања предиспитних обавеза.
3. Укључивање студената Мастер академских студија социолог у социјалној заштити у научноистраживачке пројекте.
4. Обезбеђивање услова за повећање степена пролазности студената Мастер академских студија социолог у социјалној заштити на предметима код којих је утврђена мања пролазност организовањем допунских консултација.
5. Обезбеђивање вишег нивоа сарадње са Националном службом за запошљавање као важног субјекта чији импути треба да буду полазна основа за развој наставног рада и иновирање уписне политике Факултета.
6. Унапређивање рада и активност формираног Савета послодаваца и Мреже наставника и сарадника ради обезбеђивања квалитета студија и студената и непосредног повезивања образовања са светом рада.
7. Прецизније дефинисање поступка награђивања студената који су током студија постигли изузетне резултате.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Филозофски факултет у Нишу се стара да студентима Мастер академских студија социолог у социјалној заштити правовремено обезбеди потребне уџбенике и другу литературу неопходну за квалитетно савладавање садржаја предвиђених плановима студијског програма.

а) Опис

У складу са савременим трендовима у релевантним научним областима врши се стална набавка савремене научне и стручне литературе која омогућава континуирано осавремењавање наставе. Стандарди квалитета литературе, уџбеника, и библиотечких и информатичких ресурса на Факултету, као и мере и поступци за праћење и унапређивање њиховог квалитета дефинисани су [Статутом Факултета](#) (посебно у Члановима: 47 и 177–182, као и Члановима: 9, 28, 73, 76, 85, 126 и 188) [Правилником о уџбеницима Филозофског факултета](#) (бр.470/1-4 од 19.12.2007, [Прилог 9.1](#)), [Правилником о уџбеницима Универзитета у Нишу](#) (бр. 8/16-01-004/08-006 од 20.05.2008), као и [Правилником о издавачкој делатности Универзитета у Нишу](#) (бр. 8/16-01-003/07-005 од 29.05.2007) и [Правилником о издавачкој делатности Филозофског факултета](#) (бр. 143/1-10-01 од 13.04.2011).

Настава свих предмета на програму МАС социолог у социјалној заштити покривена је одговарајућом литературом (уџбеници, монографије, енциклопедије, часописи) која је студентима доступна на српском језику, као и на страним језицима, а која је унапред позната и објављена у књигама предмета сваког појединачног предмета које се налазе на сајту Факултета. Поред тога, Библиотека студентима обезбеђује увид у расположиве уџбенике, релевантне библиотечке јединице и серијске публикације кроз листе доступне на интернет страници Библиотеке: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka>. На овој страници доступан је [целокупни билтен књига](#) разврстан по годинама (за последњих десет година) и по научним областима. Библиотека Филозофског факултета је чланица COBISS система те се електронски каталог публикација Факултета може прегледати и претражити путем линка: <https://plus.sr.cobiss.net/opac7/bib/search?db=ffnis>. Библиотека Филозофског факултета у Нишу поседује фонд који својим обимом и квалитетом, сразмерно броју и структури корисника, одговара потребама праћења и унапређења образовног, истраживачког и научног рада студената МАС социолог у социјалној заштити, као и наставника, сарадника и истраживача запослених на Департману за социологију. Фонд литературе се стално допуњује куповином нових издања, разменом са другим библиотекама, набавком литературе преко научних пројеката и путем поклона од издавача и аутора – најчешће наставника

Департмана за социологију. Тренутно, у фонду Библиотеке Филозофског факултета има 1.250 уџбеника из области социолошких наука на српском, и 90 на страним језицима. У фонду су заступљени реномирани домаћи социолошки часописи, док су бројни часописи из области друштвених наука на страним језицима електронски доступни преко сервиса KoBSON. ([Табела 9.1 Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#), [Прилог 9.2 Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету, Департман за социологију](#)).

Библиотека набавља штампане домаће научне часописе на предлог Департмана за социологију. Страни часописи су доступни у електронском облику преко сервиса KoBSON. Студенти могу приступити сервису са рачунара на факултету, а запослени, као и стипендисти Министарства науке, имају приступ и од куће уз одговарајуће лиценце.

Филозофски факултету Нишу обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савладавање градива. Рачунарски центар Филозофског факултета опремљен је и организован тако да обезбеди квалитетно функционисање локалне рачунарске мреже, која је део академске мреже Србије, као и целокупне електронске опреме која се користи у наставним, научним и стручним активностима Факултета. Организација, статус и рад Рачунарског центра уређени су [Статутом Факултета](#), [Правилником о организацији и систематизацији радних места](#) и [Правилником о интернет сајту Факултета](#). Рачунарски центар опремљен је савременим уређајима, и брине о функционисању компјутерске и електронске опреме на Факултету. Комплетна листа рачунарске и електронске опреме на Факултету дата је у [Табели 9.2 Попис информатичких ресурса](#).

У обезбеђивању квалитета стандарда 9 значајно место имају активности усмерене на популацију студента којима су осим рачунара у рачунарским учионицама на располагању и услужни рачунари у ходницима факултета у приземљу и на другом спрату. На овим рачунарима је уз највиши ниво безбедности омогућено и коришћење једног USB порта за флеш меморије. Такође, сви студенти Филозофског факултета имају отворене е-mail адресе на [G Suite платформи](#) и налоге за коришћење [апликације „е-Индекс“](#) која сваком студенту омогућава преглед уписаних семестара, положених испита, уплата за школарину, увид у распоред испита, распоред часова, пријаву испита, попуњавање евалуационих анкета, и сл.

Информације о рачунарском центру Факултета доступне су на Интернет страници: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/racunarski-centar>.

6) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Постоји добро развијен институционални оквир за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе и других библиотечких ресурса из области социологије и социјалне заштите +++ • Предмети заступљени на МАС социолог у социјалној заштити су у задовољавајућој мери покривена одговарајућим уџбеницима +++ • Библиотечки фонд по обиму и квалитету одговара броју и потребама студената МАС социолог у социјалној заштити ++ • Факултет и Департман за социологију имају потенцијал и за даљи развој ових библиотечких ресурса +++ • Библиотечки фонд се развија у складу са потребама студијских програма и научноистраживачких пројеката +++ • Постоје одговарајући информатички ресурси, како у погледу броја рачунара и пратеће опреме, тако и у погледу могућности приступа интернету и коришћења одговарајућих информација +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак простора опремљеног рачунарима који се не би користио у наставне сврхе већ би омогућавао студентима да слободно и према индивидуалним потребама користе информатичке ресурсе +++ • Мањи број библиотечких јединица из области социологије на страним језицима у односу на доступну литературу на српском језику ++ • Проблеми у вези са темпом обнављања рачунара и пратеће опреме и набавке најновијих лиценцираних софтвера +++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност лаког праћења и провере квалитета свих аспеката овог стандарда, захваљујући јасним и мерљивим параметрима +++ • Мотивисаност запослених на Департману за социологију да у краћим интервалима преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима, на основу различитих показатеља у спровођењу студијског програма, укључујући и резултате студентске евалуације +++ • Велике могућности приступа електронским информацијама преко KoBSON сервиса ++ • Довољан број и одговарајућа квалификациона структура запослених у 	<ul style="list-style-type: none"> • Будући да квалитет финансирања у доброј мери зависи од оснивача, а не од самог Факултета, може се десити да финансирање у наредном периоду (посебно узевши у обзир најављену економску рецесију услед пандемије COVID-19) не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на развијање библиотечких и информатичких ресурса ++

Библиотеци и Рачунарском центру +++ • Постојање потенцијала за даље унапређење квалитета информатичких ресурса ++	
--	--

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- (1) Пратити и унапређивати квалитет библиотечких ресурса са циљем континуираног набављања савремене социолошке литературе за библиотеку која би била усклађена са потребама студијског програма МАС социолог у социјалној заштити.
- (2) Израдити допуну и иновирање *Правилника о уџбеницима* и *Правилника о издавачкој делатности* како би се побољшао квалитет уџбеника из области социологије, али и олакшала и убрзала процедура за њихово објављивање.
- (3) Обезбедити рационално коришћење наменских средстава за осавремењавање библиотечког фонда најновијом социолошком литературом.
- (4) Коришћење средстава из донација и међународних пројеката за финансирање издавања монографија из области социологије, те набавку социолошке литературе и информатичке опреме.
- (5) Стални увид у најсавременије информатичке ресурсе и благовремена набавка нове опреме и лиценцираних програма за квантитативну и квалитативну обраду и анализу података (SPSS, QDAMiner, MaxQDA, NVivo, Atlas.ti, CoherisAnalyticsSPAD, ...) као и реализација планираних активности за развијање информатичких ресурса Факултета.

Стандард 10: Квалитет управљања Департманом за социологију и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања Департманом за социологију (МАС Социолог у социјалној заштити) и квалитет ненаставне подршке прати се у континуитету кроз перманентно праћење и евалуацију њених учинака. Квалитет управљања и ненаставне подршке постиже се прецизирањем појединачних дужности и компетентношћу свих чланова Департмана и особља за ненаставну подршку.

Опис

Квалитет управљања Департманом за социологију омогућен је успостављањем савремене организационе структуре и прецизном поделом одговорности и надлежности чланова Департмана. МАС Департмана за социологију чине наставници и сарадници чије ангажовање подразумева активан рад и учешће у извођењу наставе и научноистраживачког рада из области социологије. Сагласно [Закону о високом образовању](#) и [Статуту Универзитета у Нишу](#), [Статуту](#) и општим актима факултета, уређена је унутрашња организација Департмана, док своју образовну и научноистраживачку делатност Департман остварује:

(1) реализацијом наставе и реализацијом Мастер студијског програма Социолог у социјалној заштити,

(2) научноистраживачким пројекатима омогућеним кроз организациону јединицу за обављање научноистраживачке делатности (Центар за социолошка истраживања).

[Веће Департмана за социологију](#) представља стручни орган Департмана што је одређено Статутом Филозофског факултета. Поступци, начин рада и надлежности овог Већа уређени су [Статутом](#) и [Правилником о организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету](#) број 117/1-01 од 23.03.2018. године, [Правилником о раду Филозофског факултета](#) број 147/2 од 21.04.2011. као и [Уговорима о раду](#). Чланом 33 [Статута](#) утврђено је да Департманом руководи управник из реда наставника департмана кога, на предлог Већа департмана, именује и разрешава декан Факултета. Управник своје надлежности и дужности може да извршава у периоду од 3 године, док се секретар именује од стране Већа департмана сваке године. Сви наставници који су у радном односу на Факултету а распоређени на Департману за социологију (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>) чланови су Већа департмана. Легитимност одлука на седницама Департмана условљена је присуством више од половине укупног броја чланова, док о надлежностима овог тела одлучује Веће департмана већином гласова од укупног броја присутних чланова. Седницама Већа департмана председава управник департмана, док у случају одсуства именује свог заменика који ће да извршава његову функцију. Секретар департмана на седницама води записник о раду, док

управник потписује све одлуке, предлоге, мишљења и закључке које се достављају надлежним органима и службама Факултета (Наставно-научном већу Факултета).

Послови Већа департмана у вези са Мас *Социолог у социјалној заштити*, су:

- припрема предлога студијских програма мастер студија,
- утврђивање предлога распореда часова предавања и вежби за текућу школску годину;
- утврђивање предлога наставног плана;
- разматрање успеха студената Департмана;
- одобравање теме за израду мастер рада;
- именовање ментора и образовање комисије за одбрану и оцену мастер рада;
- именовање комисије за еквиваленцију студијских програма, признавање испуњености обавеза и положених испита, као и о стеченом укупном броју ЕСПБ и обављање и других послова у складу са [Законом](#) и [Статутом](#).

У делу реформи студијских програма, ефикасности студирања, утврђивања броја ЕСПБ и других питања која се тичу студената, квалитет студијских програма и наставе обезбеђује се учешћем представника из редова студената који имају могућност да учествују у раду стручних органа и њихових тела. Студенти социологије своје студентске интересе и права остварују путем својих представника у [Студентском парламенту](#), док је начин избора представника студентског парламента, његов састав и надлежност дефинисано у [Статуту Факултета](#) (чланови 92, 93, 94 и 95). Основни циљ овог тела и посредовања јесте активно укључивање студената у рад Факултета.

На нивоу Факултета постоји *Секретаријат факултета* као заједничка организациона јединица за све департмане, у оквиру које ненаставно особље обавља стручне послове у оквиру МАС и ДАС. Секретаријат факултета броји следеће јединице:

- Служба за наставу и студентска питања,
- Служба за мастер и докторске студије,
- Служба за опште и правне послове,
- Финансијска служба и
- Техничка служба.

Свака од ових служби има свог шефа службе који организује рад унутар исте, и који сноси одговорност за квалитет реализације одговарајућих послова. Секретаријат факултета има 50 лица, од којих је четворо запослених са радним уговором на одређено време ([Табела 10.1](#)). Особа задужена за непосредан рад са студентима

социологије у *Служби за мастер и докторске студије* је дипломирани социолог [Симонида Пејчић](#), самостални стручно–технички сарадник за студије и студентска питања. Начелно, ненаставно особље факултета чине квалификовани стручњаци који су оспособљени за пружање подршке у реализацији студијских програма, научноистраживачког рада и осталих делатности Факултета. Организација и систематизација послова радника Секретаријата утврђена је [Правилником о систематизацији радних места на Факултету](#). Услови и поступци премештања радника из једне службе у другу или на неко друго радно место унутар исте службе дефинисани су [Правилником о раду](#) и *Уговорима о раду* у складу са [Законом](#).

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља могу оцењивати како наставници и студенти, тако и ненаставно особље, уз нарочит фокус на процени и односу управљачког и ненаставног особља према студентима, њихову мотивисаност, одговорност, заинтересованост и професионализам у раду. Секретар Факултета, као и шефови појединачних служби, задужени су за мониторинг, контролу и процену рада ненаставног особља. Планским, систематским и организованим праћењем, супервизијом и редовним извештајима о раду запослених у факултетским службама, континуираном оценом квалитета рада органа пословођења и служби, спровођењем подстицајних и корективних мера, као и унапређивањем нивоа радних способности ненаставног особља обезбеђује се квалитет управљања и ненаставна подршка дефинисана у [Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета у Нишу](#) број 264/1-2 /11.06.2008/. Како би пружио подршку запосленима и унапредио квалификациону структуру запослених, Факултет практикује и стимулативна награђивања (попут увећања зараде на основу бољих радних резултата) али и обезбеђује различите могућности за перманентно усавршавање и постизање вишег нивоа професионалне оспособљености. Поступци спровођења мера за унапређење рада ненаставног особља дефинисани су [Правилником о раду](#) који обухвата и експликацију дисциплинских мера у случају повреде радне обавезе. Све наведене мере, поступци, надлежности, контрола, начини процене рада и деловање актера успостављено је и дефинисано са циљем стварања адекватних услова за развијање културе квалитета, компетентности и беспрекорности у раду, као и развијања професионалног односа према студентима и другим корисницима услуга од стране ненаставних радника.

За праћење и вредновање рада ненаставног особља користе се подаци из периодичних извештаја о раду стручних служби, као и подаци добијени путем евалуације студената који се подносе на увид декану, продеканима, секретару факултета и *Комисији за унапређење квалитета*. Резултати анкетања студената дати су у [Прилогу 10.26](#), док се примери упитника налазе на сајту факултета. У факултетским документима не постоје издвојене оцене студената *МАС Социолог* у

социјалној заштити као посебне групе о управљању и раду ненаставног особља, али постоје евалуације студената мастер студија са свих департмана који организују наставу на овом нивоу. Судећи по њима, студенти високо вреднују управљање Филозофским факултетом и задовољни су подршком коју добијају од стручних служби. У исказима студената о квалитету управљања факултетом и квалитету ненаставне подршке на МАС-у у пролећном семестру школске 2016/2017, просечна оцена коју су задобили управа и ненаставно особље износи - 4,48, док је у јесењем семестру школске 2017/2018 она је била - 4,29. У јесењем семестру 2018/19 студенти *завршних година ОАС и МАС* су квалитету управљања факултетом и квалитету ненаставне подршке доделили оцену - 4.31, док су у јесењем семестру 2019/20, студенти свих *мастер студија* управу и ненаставни персонал вредновали оценом - 4.38.

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Надлежности управника департмана и секретара одређене су одговарајућим актима установе (Статутом) +++ • Статутом факултета дефинисана је организациона структура департмана +++ • Постоје дефинисане ингеренције и одговорности Већа Департмана у вези са МАС социологије +++ • Представници студената имају могућност да учествују у раду Већа Департмана, нарочито у вези са програмом, наставом и ефикасношћу студирања. +++ • Ненаставно особље је инструктирано и верзирано за успешно пружање подршке реализацији студијског програма. +++ • Развијена је комуникација између управника департмана, секретара и <i>Службе за мастер и докторске студије</i> +++ • Квалитет управљања и ненаставне подршке се обезбеђује непрекидним праћењем и студентским евалуацијама као и спровођењем стимулативних и корективних мера према ненаставном особљу. +++ • У <i>Служби за мастер и докторске студије</i> се користе савремене технологије које 	<ul style="list-style-type: none"> • Студенти се не укључују у довољној мери у рад департмана, чиме се отежава остваривање и заштита њихових права и интереса. ++

омогућавају ефикасност у раду ++	
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Ангажовање ненаставног особља из ројединих стручних служби на послу (техничких) секретара департмана +++ • Организовање обавезних едукација ненаставног кадра Факултета из области законских прописа који се тичу високог школства, као и непосредне и онјалн комуникације са студентима +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничене материјалне могућности Факултета услед неповољне економске ситуације изазване актуелном пандемијом вируса COVID ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Квалитет ненаставне подршке Департману за социологију на свим нивоима студија, би се свакако побољшао ангажовањем ненаставног особља из неких стручних служби на послу секретара департмана, уместо да тај посао обављају асистенти и асистенти-приправници. Тиме би се млађем наставном особљу олакшало бављење науком и наставом, док би административне обавезе у вези са вођењем департмана преузели запослени у стручним службама факултета. Истовремено, да би се избегла инерција и пасивност ненаставног особља, треба радити на његовом обавезном и перманентном стручном усавршавању којим би се побољшао њихов професионализам и унапредила непосредна комуникација са студентима. Ваљало би и спровести неке од препоручених активности из документа [Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета 2017/2018 до 2020/2021](#) које се залажу за унапређење транспарентности рада органа управе путем још веће видљивости њиховог рада на сајту Факултета. Исти документ наглашава значај усавршавања система електронског приступа ресурсима Факултета, повећања мотивације ненаставног особља за усавршавање, побољшања функционисања свих служби Факултета, као и на подизања нивоа сарадње са студентима из *Студентског парламента*.

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме обезбеђује се кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис

У циљу реализације наставних активности, а у складу са бројем студената на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити, Департман за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу располаже адекватним просторијама матичне високошколске установе, и то: учионицама, рачунарским учионицама, амфитеатрима, кабинетима, библиотеком и читаоницом. Члановима Департмана за социологију на располагању су сви просторни капацитети Филозофског факултета у Нишу, који износе 7.240м² ([Табела 11.1: Укупна површина са површином објекта](#)). У случају потребе, Департман за социологију може да користи простор Електронског факултета Универзитета у Нишу, са којим Филозофски факултет у Нишу има потписан уговор о закупу. Департман за социологију континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса, научно-истраживачког рада и у односу на број студената.

Како би се обезбедио квалитетан рад у настави и у области научних истраживања, наставном особљу и студентима Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити на Департману за социологију доступне су информационо-комуникационе технологије којима располаже Филозофски факултет у Нишу. Наставници и сарадници Департмана за социологију прате дигиталне иновације у области образовања, наставе и научноистраживачког рада, располаже се адекватном информационом технологијом и савременим мултимедијалним средствима који се примењују у реализацији студијског програма на мастер студијама: интерактивне табле, лаптопови, компјутери, видео-бимови, графоскопи, фотокопир апарати, штампачи и скенери, савремени мобилни систем за виртуелну реалност (VR наочаре, сензори и емитери...), савремена технологија за видео конференције и електронска групна путовања и друго ([Табела 11.2: Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)). Све просторије на Факултету су опремљене компјутерима, а одређене учионице и видео пројекторима, као и додатном опремом (TV, DVD, звучници, друга мултимедијална опрема), док је читав простор Факултета покривен бежичним (WiFi) приступом интернету. Такође, Департману за социологију доступна је и сала Факултета која поседује опрему за студије на даљину и има капацитет од 110 места. У складу са дигиталним иновацијама, наставном особљу и студентима на Мастер академским студијама Социолог у

социјалној заштити на располагању је неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику, као и велики број апликација које омогућавају успешну реализацију наставе на даљину (Google Meet, Zoom, Google classrooms...). Ради обезбеђивања и унапређења квалитета наставног и научноистраживачког рада на Мастер академским студијама социологије могуће је користити разноврсне услуге Рачунарског центра и скриптарнице при Факултету (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Просторни капацитети којима Депарتمان у овом тренутку располаже усклађени су са укупним бројем студената на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити Филозофског факултета у Нишу. ++ • Студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити користе и просторне капацитете установа социјалне заштите у којима обављају стручну праксу, а са којима Филозофски факултет у Нишу има потписане уговоре о професионалној сарадњи. • Савремена техничка и информатичка опрема Факултета у складу је са потребама реализације програма Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. +++ • Техничко-технолошка опремљеност простора за наставу и научноистраживачки рад особља и студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити је одговарајућа. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Због ограниченог просторног капацитета Факултета, Центар за социолошка истраживања при Департману за социологију не поседује посебну просторију, што отежава квалитетно извођење научноистраживачког рада и развој научноистраживачког подмлатка, ограничава могућности за остваривање научне сарадње и мобилности, као и складиштење библиотечког фонда Центра. +++ • Недостатак простора у читаоници библиотеке, што студентима отежава рад током семестара а посебно у време испитних рокова. +++ • Компјутерске учионице користе се и за наставу за коју није потребна рачунарска опрема, што смањује њихову доступност студентима социологије за самостални рад: истраживања, пројекте, израду семинарских и мастер радова и слично. ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност спровођења учења на даљину и електронског учења. ++ • Повећање капацитета информатичке опреме могуће је реализовати путем учешћа наставног особља Департамана за социологију и студената Мастер 	<ul style="list-style-type: none"> • Будући да квалитет финансирања у значајној мери зависи од оснивача, а не од самог Факултета, може се десити да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на унапређење

<p>академских студија Социолог у социјалној заштити на међународним научним пројектима и кроз реализацију истраживања у циљу пружања услуга трећим лицима. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ради унапређивања квалитета простора и опреме, потребно је радити на даљој набавци лиценци од <i>Microsoft</i>-а за рачунарску опрему коју би користили мастер студенти и наставно особље Департмана за социологију. +++ 	<p>квалитета простора и опреме. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недовољно финансијских средстава за замену информационо-комуникационе опреме која брзо застарева. ++ • Зграда Факултета је стара и тешко је предвидети неопходна средства потребна за текуће и инвестиционо одржавање просторија у којима Департман за социологију обавља наставни и научно-истраживачки рад. +++
--	---

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

У циљу унапређивања квалитета наставе и научноистраживачког рада на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, неопходно је додатно унапредити квалитет простора и опреме. Најпре је неопходно обезбедити посебну просторију која би била опремљена адекватном опремом за рад Центра за социолошка истраживања Департмана за социологију. Сматрамо да би оваква мера унапредила научноистраживачки рад наставника, сарадника, истраживача и студената Мастер академских студија при Департману и унапредила њихово научно усавршавање. Затим, потребно је повећати и унапредити просторни капацитет кабинета запосленог особља на Департману (пожељно је да у једном кабинету не буде више од два запослена наставника и/или сарадника, уградити клима уређаје и санирати кров зграде Факултета). Такође, неопходно је набавити лиценце од *Microsoft*-а за рачунарску опрему коју би користили мастер студенти и наставно особље Департмана за социологију, јер би се тиме значајно унапредио квалитет укупне опреме и наставно-научног рада.

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити укључени су у самовредновање и проверу квалитета студија и рада Департмана и Факултета у целини, примарно кроз чланство у релевантним телима високошколске установе и у студентским организацијама (на првом месту Студентског парламента), као и евалуирањем квалитета рада Департмана и Факултета које се спроводи сваке године анкетирањем свих студената мастер студија.

а) Опис

Студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити на Департману за социологију имају релевантну улогу у самовредновању и контроли квалитета рада Департмана и Факултета, посебно имајући у виду значај повратних информација студената о искуству студирања на мастер програму социолог у социјалној заштити и предлоге за побољшање квалитета истог. Препознавање значаја студената мастер програма Социолог у социјалној заштити ослања се на кључну улогу студената свих нивоа студија као релевантних партнера за самовредновање и осигурање квалитета, која је дефинисана у нормативним актима установе, [Статуту Филозофског факултета Универзитета у Нишу](#) и [Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу \(члан 14\)](#). Три основна начина укључивања студената у самовредновање и проверу квалитета подразумевају: а) учешће представника студената у комисијама и телима за обезбеђење квалитета рада високошколске установе; б) партиципацију студената у поступку самовредновања рада Департмана и високошколске установе; ц) учешће студената у поступцима унапређења квалитета рада Департмана и Факултета у целини. Позиција студената у процесу самовредновања и контроле квалитета подржана је и [Стратегијом обезбеђења квалитета](#), којом је уређено чланство студената у Комисији за унапређење квалитета и Студентском парламенту.

а) Директно укључивање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити ослања се на чланство студената у телима Факултета која су надлежна за обезбеђивање квалитета рада Департмана и Факултета: Наставно-научно веће Филозофског факултета, Савет факултета, Комисија за унапређење квалитета Факултета и Дисциплинске комисије. Поред наведеног, студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити укључени су у самовредновање и контролу квалитета као чланови Студентског парламента, у коме се одвијају активности везане за учествовање у евалуацији и осигурању квалитета наставе.

б) Други битан механизам укључивања студената мастер програма Социолог у социјалној заштити је студентска евалуација квалитета наставе и рада Факултета,

која се врши анкетирањем студената на крају семестра и обухвата испитивање квалитета и задовољства студената следећим областима: а) исходи учења и квалитет наставног процеса; б) квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса; в) квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке; г) квалитет простора и опреме; д) улога студената у самовредновању и провери квалитета. Анкета је анонимна, а с обзиром на мали број уписних места на мастер студијама Факултета, резултати се приказују за све департмане, да би се у потпуности осигурала анонимност и заштићеност испитаника, те тиме и ваљаност добијених података. Резултати последње спроведене анкете, у јесењем семестру 2019/2020 школске године ([Прилог 10.2.ц](#)) показују висок ниво задовољства студената наведеним областима, при чему су најнижи резултати о нивоу задовољства радом Студентског парламента (просечно 3,97 на петостепеној скали).

в) Учешће студената мастер програма Социолог у социјалној заштити у поступцима унапређења квалитета рада Департмана и Факултета у целини укључује чланство у Комисији за унапређење квалитета и Центру за унапређење квалитета и учешће у активностима ових тела, које подразумева: учешће у обради и анализи резултата студентских евалуација, предлагање мере за одржавање и побољшање успешности студирања, квалитета наставе и рада установе у целини. У координацији са Студентским парламентом, врши се континуирано праћење и анализа нивоа задовољства студената, препознавање актуелних проблема студентске популације и предлагање одговарајућих мера и решења. Поред наведеног, за решавање евентуалних проблема студената, разматрање студентских иницијатива и пружање подршке студентима за различите активности студенти, основана је Канцеларија за развој каријере и подршку студентима, која представља додатни механизам подршке студената мастер програма Социолог у социјалној заштити за укључивање у самовредновање и контролу квалитета установе.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> Учествовање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити у самовредновању и обезбеђивању квалитета обезбеђено је њиховим чланством у следећим телима Факултета: Наставно-научно веће Филозофског факултета, Савет факултета, Комисија за унапређење квалитета Факултета, Дисциплинска комисија и Комитет за професионалну етику +++ 	<ul style="list-style-type: none"> Слаба видљивост и доступност информација на сајту Факултета о учешћу Студентског парламента и других студентских организација у активностима које се тичу унапређења квалитета Факултета +++ Релативно ниско задовољство студената мастер студија радом Студентског парламента ++ Недовољна укљученост студената

<ul style="list-style-type: none"> • Анкетирање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити о квалитету студијског програма и наставног процеса спроводи се редовно, уз осигурање анонимности студената и на ефикасан начин, применом <i>online</i> анкете, која студентима одузима мање времена, доступна је у дужем временском периоду и осигурава анонимност. Потенцијална угроженост анонимности због малог броја уписних места на мастер програмима избегнута је обједињавањем података за мастер програме +++ • Студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити су чланством у Комисији за унапређење квалитета, Студентском парламенту и Центру за унапређење квалитета, активно укључени у спровођење анкетирања студената, обраду и анализу прикупљених података и формирање одговарајућих мера за побољшање квалитета на основу добијених резултата +++ • Студенти мастер програма Социолог у социјалној заштити су подржани да се укључе у контролу квалитета студијског програма и наставног процеса и посредством услуга Канцеларије за развој каријере и подршку студентима +++ • Студентске организације спроводе додатне интерне евалуације о раду наставника и сарадника на основу којих дају мишљење о педагошком раду наставника које је саставни део изборне процедуре наставника ++ 	<p>мастер програма Социолог у социјалној заштити у рад студентских тела +++</p>
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Рад на развоју и иновирању могућности сарадње између Студентског парламента и Центра за унапређење квалитета Факултета +++ • Побољшати доступност и видљивост информација на сајту Факултета о учешћу Студентског парламента и других студентских организација у активностима 	<ul style="list-style-type: none"> • Потенцијална незаинтересованост студената мастер програма Социолог у социјалној заштити за укључивање у процес контроле квалитета студијског програма и наставног процеса ++ • Недовољна информисаност студената мастер програма Социолог у социјалној заштити о могућностима укључивања у

које се тичу унапређења квалитета Факултета +++ • Охрабривање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити за укључивање у рад тела установе и студентских организација +++	процес контроле квалитета студијског програма и наставног процеса ++
---	--

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

С обзиром на велики значај улоге студената у процесу самовредновања и контроле квалитета, у даљим активностима је предвиђено унапређење могућности за укључивање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити, надограђујући на постојећој доброј пракси Департмана и Факултета. Велике предности приступа Департмана и Факултета укључивању студената мастер програма Социолог у социјалној заштити огледа се у дефинисаним позицијама студената у кључним телима установе, континуираном спровођењу студентске евалуације и поступању у складу са резултатима исте, кроз деловање Центра за унапређење квалитета и других релевантних канцеларија установе. Посебан потенцијал за укључивање студената мастер програма Социолог у социјалној заштити у самовредновање и контролу квалитета имају студентске организације на челу са Студентским парламентом. Због тога посебна пажња треба се посвети повећању заинтересованости и информисаности студената мастер програма Социолог у социјалној заштити о раду Студентског парламента, имајући у виду релативно низак степен задовољства студената мастер студија радом ове организације. Кључни актери за превладавање недостатака у ангажовању студената мастер програма Социолог у социјалној заштити обухватају како наставно тако и ненаставно особље, посебно у службама чији рад директно укључује рад са студентима мастер студија. При том, значајна средства за смањење наведених слабости и повећање укључивања студената мастер програма Социолог у социјалној заштити у самовредновање и контролу квалитета представљају веб-сајт Факултета, портал Студентског парламента и друштвене мреже, које су препознате као најрелевантнији извор информисања за млађе генерације. Додатни начин повећања мотивације и информисаности студената о могућностима учествовања у контроли квалитета је креирање плана активности Студентског парламента, који је предвиђен Акционим планом за спровођење [Стратегије обезбеђивања квалитета 2017/2018 до 2020/2021](#). Један од најбитнијих механизма укључивања студената мастер програма Социолог у социјалној заштити у самовредновање и контролу квалитета је анкетирање студената, које ће и на даље бити спровођено на најефикаснији начин који гарантује анонимност студената у највећој мери, а посебан фокус биће стављен на представљање значаја учешћа у анкети, како би се осигурала мотивација студената за пружање истинитих и корисних информација.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Департман за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу систематски прикупља потребне информације о обезбеђивању квалитета мастер студијског програма Социолог у социјалној заштити и врши континуирано праћење, периодичну проверу и унапређивање квалитета у погледу наставе, курикулума, оцењивања, завршног мастер рада, наставног особља, литературе, савремених наставних средстава и друго.

а) Опис

Послове вредновања, унапређивања и обезбеђивања квалитета обавља [Центар за унапређење квалитета](#) Филозофског факултета у Нишу, као стручно и саветодавно тело унутар кога постоји Комисија за унапређење квалитета коју чине и представници наставника и студената са Департмана за социологију. Комисија припрема извештај на основу кога се одлучује о мерама за унапређивање квалитета мастер студијског програма за социологију, наставног и научноистраживачког рада и оцењивања студената у оквиру предиспитних обавеза и на испиту. Наставници на Департману врше евалуацију наставе на Мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити у оквиру сваког од предмета и на основу резултата развијају и унапређују програме наставних предмета.

Наставници и сарадници Департмана за социологију континуирано прате успешност и ефикасност студирања на мастер програму Социолог у социјалној заштити на основу више параметара, као што су: просечна оцена на студијама, просечна оцена положених испита на појединачним предметима, дужина студирања, пролазност на испитима, број уписаних и број студената који су мастерирали.

Департман за социологију користи постојећу инфраструктуру Филозофског факултета у Нишу за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. Осигурање и унапређење квалитета наставе Департман за социологију реализује на крају сваког семестра спровођењем различитих активности, као што су анкетање студената на мастер студијама, наставника и сарадника о квалитету наставе и анонимним анкетањем студената о квалитету рада наставника и сарадника. У циљу добијања повратних информација о компетенцијама студената који су завршили мастер студије Социолог у социјалној заштити, спроводи се и анкетање послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, бивших студената и других одговарајућих организација и институција социјалне заштите, како би се на основу тога мастер програм на Департману за социологију

ускладио и развијао у складу са потребама тржишта рада. Департман за социологију стара се о континуираном и ситематском праћењу примедби мастер студената, наставника и сарадника, сходно чему предлаже одређење мере за кориговање уочених недостатака.

Ради самовредновања и прикупљања потребних информација о обезбеђивању квалитета у свим областима које су предмет самовредновања, чланови Департмана за социологију активно сарађују са страним високошколским установама и периодично врше упоређивање са другим мастер студијским програмима који образују социологе за рад у области социјалне заштите на страним високошколским установама. Дугогодишња пракса Департмана за социологију јесте да са страним високошколским установама реализује различите наставне, а посебно научноистраживачке активности у оквиру Центра за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу, при чему размењује искуства и информације о добрим праксама у погледу структурисања студијског програма, едукацији студената и друштвеним истраживањима.

Током процеса самовредновања и обезбеђивања квалитета Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити, чланови Департмана за социологију руководе се *Правилником о мастер академским студијама Филозофског факултета Универзитета у Нишу* (<https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/4-pravilnici/76-pravilnik-mas>), којим се уређују питања у вези са реализацијом студијских програма мастер студија на Факултету. Такође, континуирано се прати и проверава спровођење утврђене *Стратегије обезбеђивања квалитета Филозофског факултета Универзитета у Нишу* (<https://drive.google.com/file/d/17PnsFEo4qHR7r810gBmMx3jPHVb0EptN/view>) на мастер академским студијама Социолог у социјалној заштити у складу са *Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета 2017/2018 до 2020/2021 на Филозофском факултету Универзитета у Нишу* (https://drive.google.com/file/d/1H4M12W8e99Cwlk2L_0r4NlRFeoYk-ZEy/view). У циљу достизања жељених стандарда квалитета, примењује се систем подстицајних и корективних мера за обезбеђивање адекватног нивоа квалитета мастер студија. На почетку сваке школске године, чланови Департмана за социологију преиспитују стандарде и унапређују поступке за обезбеђивање квалитета наставног, научноистраживачког и стручног рада прикупљањем података о квалитативним и квантитативним показатељима мастер студијског програма. Такође, на крају сваке календарске године чланови Департмана за социологију сумирају, анализирају и разматрају прикупљене податке о квалитативним и квантитативним показатељима квалитета рада у делу професионалног развоја, као и у свим другим областима које су предмет самовредновања. На основу тога сви чланови Департмана предају Извештаје о свом наставном и научноистраживачком раду на

мастер студијама Управи Факултета и одговарајућим стручним телима Факултета. Осим тога, сачињава се и предаје план рада на мастер студијама за наредену школску годину, који садржи и предлоге мера за унапређивање квалитета мастер студијског програма Социолог у социјалној заштити.

У контроли и оцени квалитета студијског програма и реализације наставе студенти Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити активно учествују кроз семестралне евалуације анонимног карактера. Анкетирање студената на мастер студијама Социолог у социјалној заштити усмерено је на вредновање квалитета наставног процеса по предметима, узимајући у обзир исказе о: квалитету наставе, квалитету наставног материјала, објективности оцењивања и квалитету наставног особља (наставника и сарадника). Студентска евалуација врши се електронским путем и то приликом пријаве испита, а обавештење о резултатима анкета објављује се на интернет страници Факултета, након чега Центар за унапређивање квалитета, односно Комисија за контролу и унапређивање квалитета Филозофског факултета сачињава Извештаје о резултатима вредновања и самовредновања. Резултати самовредновања Департмана за социологију јавно су доступни и са њима се упознају наставници и сарадници Департмана преко стурчних органа, као и мастер студенти путем студентских организација. Извештај о резултатима вредновања квалитета студијског програма и наставног процеса на Департману за социологију усваја Наставно-научно веће Филозофског факултета.

б) SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> Департман обезбеђује континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити. +++ Постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета мастер студија Социолог у социјалној заштити кроз рад Центра за унапређење квалитета, Комисије за унапређивање квалитета и радних група. +++ Департман је усмерен ка усаглашавању мастер студија Социолог у социјалној заштити са стратегијом унапређења квалитета студија истог академског нивоа других престижних високошколских 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољан обим и квалитет повратних информација о компетенцијама свршених мастер студената Социолог у социјалној заштити. ++ Одсуство квалитетнијих и благовремених повратних информација послодаваца о потребним компетенцијама будућих мастер студената Социолог у социјалној заштити, како би се програм у потпуности прилагодио потребама тржишта рада. ++

<p>установа у земљи и иностранству. ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Департман је усмерен ка усаглашавању мастер студија Социолог у социјалној заштити са потребама тржишта рада, посебно са институцијама социјалне заштите у којима студенти стиичу потребну праксу. +++ • Департман обезбеђује јавну доступност резултата анкетирања студената мастер студија Социолог у социјалној заштити. +++ • Континуирана реализација активности везаних за унутрашњу проверу квалитета мастер студија коју реализује Департман током читаве године. +++ • Успостављен <i>online</i> систем анкетирања мастер студената. +++ 	
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Израда систематичнијег акционог плана за наредни период на мастер студијама Социолог у социјалној заштити. ++ • Целисходнији приступ и унапређење координације чланова Департмана у изради плана рада на мастер студијама Социолог у социјалној заштити. ++ • Наставити са унапређењем система за анкетирање применом аутоматизације прикупљања података. ++ • Основати Алумни центар Департмана за социологију како би се отвориле могућности за размену искустава садашњих и свршених мастер студената социологије који су професионално ангажовани у сфери социјалне заштите. +++ • Повећати обим академске размене мастер студената и наставног особља Департмана за социологију са другим високошколским установама. ++ • Унапређивање непосредне комуникације мастераната, професора и Управе Факултета у погледу унапређивања квалитета наставе и наставних садржаја, посебно у случају када је потребно 	<ul style="list-style-type: none"> • Оптерећеност чланова Департмана многобројним наставним, научно-истраживачким и ваннаставним пословима може да угрози благовремену реализацију планираних активности у области обезбеђивања квалитета које захтевају континуитет и ефикасност у раду. ++ • Недовољна мотивисаност поједних субјеката (послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, свршених студената и др.) да учествују у анкетирању и другим активностима Департмана. ++

прилагодити наставни процес специфичним потребама студената (особе са инвалидитетом или тежим болестима, студенти у радном односу, одржавање трудноће и слично). +++ • Унапређење могућности за даљи професионални развој најбољих свршених студената Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити кроз активно укључивање у различите научноистраживачке пројекте и активности, као и кроз ваннаставно ангажовање у волонтерским и другим активностима у домену социјалне заштите. +++	
---	--

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

На основу описаног могло би се констатовати да је већина захтева Стандарда 14 на Мастер академским студијама програма Социолог у социјалној заштити испуњена. Мере и активности које би могле унапредити систематско праћење и периодичну контролу квалитета Мастер академских студија Социолог у социјалној заштити на Филозофском факултету у Нишу тичу се: 1) оснаживања механизма за непосреднију комуникацију студената, професора, Управе Факултета и осталих стручних служби у циљу унапређивања квалитета студирања и живота студената на Факултету, затим 2) успостављања чвршће сарадње са Националном службом за запошљавање, као и послодавцима и представницима невладиних организација који се перципирају као важни субјекти у којима би се могли запошљавати студенти који су завршили мастер студије Социолог у социјалној заштити 3) јачање сарадње са свршеним мастер студентима социологије, стручњацима и истраживачима запосленим у академским и привредним институцијама у земљи и иностранству ради континуираног праћења, периодичне провере и унапређивања квалитета.

II ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

Списак табела и прилога уз извештај о самовредновању

Табела 4.1 – Укупан број уписаних студената на мастер студијама у текућој и претходне 2 школске године

Прилог 5.2 – Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.2а – Распоред часова

Табела 7.1 – Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2 – Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1 – Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2 – Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Табела 8.1 – Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2 – Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3 – Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1 – Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2 – Правилник о оцењивању

Прилог 8.3 – Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Табела 9.1 – Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2 – Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1 – Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2 – Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3 – Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Табела 10.1 – Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1 – Шематска организациона структура Департмана за социологију

Прилог 10.2 – Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Табела 11.1 – Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2 – Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3 – Наставно-научне и стручне базе

Прилог 13.1 – Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Прилог 14.1 – Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе